

Βρυξέλλες, 9.12.2020
COM(2020) 795 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**Θεματολόγιο της ΕΕ για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας: πρόβλεψη, πρόληψη,
προστασία και αντιμετώπιση**

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ένας μοναδικός χώρος **ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης**, όπου κάθε άτομο πρέπει να μπορεί να έχει τη βεβαιότητα ότι η ελευθερία και η ασφάλειά του είναι εγγυημένες και προστατεύονται επαρκώς. Η δημοκρατία, το κράτος δικαίου, ο σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων, και ιδίως του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή, η ελευθερία της έκφρασης, η ελευθερία της θρησκείας και ο σεβασμός της πολυμορφίας αποτελούν τα θεμέλια της Ένωσής μας.

Το πρόσφατο κύμα επιθέσεων σε ευρωπαϊκό έδαφος λειτούργησε ως μια οδυνηρή υπενθύμιση ότι η τρομοκρατία εξακολουθεί να συνιστά πραγματικό και υπαρκτό κίνδυνο. Καθώς αυτή η απειλή εξελίσσεται, στον ίδιο βαθμό πρέπει να εξελίσσεται και η συνεργασία μας με σκοπό την αντιμετώπισή της. Ο διεθνικός χαρακτήρας των δικτύων τρομοκρατών επιτάσσει την υιοθέτηση αποφασιστικής συλλογικής προσέγγισης σε επίπεδο ΕΕ, η οποία θα διαφυλάσσει και θα προασπίζει την **πλουραλιστική κοινωνία** μας, τις **κοινές αξίες** μας και **τον ευρωπαϊκό τρόπο ζωής** μας. Οι πολίτες έχουν το δικαίωμα να αισθάνονται ασφαλείς τόσο μέσα στο σπίτι τους όσο και εκτός, καθώς και όταν χρησιμοποιούν το διαδίκτυο. Η ΕΕ μπορεί να διαδραματίσει καίριο ρόλο στην επίτευξη αυτής της ασφάλειας.

Η ανάγκη αυτή γίνεται ακόμη πιο έντονη, δεδομένου ότι **η ΕΕ εξακολουθεί να διατρέχει υψηλό κίνδυνο τρομοκρατικής επίθεσης**. Η τζιχαντιστική απειλή που προέρχεται ή εμπνέεται από την Ντάες, την Αλ Κάιντα και τις θυγατρικές οργανώσεις τους εξακολουθεί να υφίσταται¹. Οι απειλές από βίαιους δεξιούς και αριστερούς εξτρεμιστές αυξάνονται. Μεταβάλλεται επίσης η φύση των επιθέσεων. Η μεγάλη πλειονότητα των πρόσφατων επιθέσεων πραγματοποιήθηκε από άτομα που ενήργησαν μόνα τους —συνθά με περιορισμένη προετοιμασία και εύκολα διαθέσιμο οπλισμό— στοχεύοντας πολυσύχναστους χώρους ή χώρους υψηλής συμβολικής σημασίας. Παρότι οι επιθέσεις από έναν μόνο δράστη θα συνεχίσουν πιθανότατα να αποτελούν τον κανόνα, δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο πιο σύνθετων επιθέσεων. Η ΕΕ πρέπει επίσης να προετοιμαστεί για την αντιμετώπιση απειλών που προκύπτουν από νέες και αναδυόμενες τεχνολογίες, όπως η κακόβουλη χρήση δρόνων, της τεχνητής νοημοσύνης και χημικού, βιολογικού, ραδιολογικού και πυρηνικού υλικού. Η διάδοση ριζοσπαστικών ιδεολογιών και υλικού καθοδήγησης των τρομοκρατών επιταχύνεται μέσω της χρήσης προπαγάνδας στο διαδίκτυο, ενώ η χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης καθίσταται συχνά αναπόσπαστο μέρος της ίδιας της επίθεσης.

Κατά τις δύο τελευταίες δεκαετίες, **η ευρωπαϊκή συνεργασία για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας** εξελίσσεται σταθερά και έχει ενισχύσει την ικανότητα των κρατών μελών να διασφαλίζουν την ασφάλεια των πολιτών τους. Διαθέτουμε εκτεταμένα δίκτυα ανταλλαγής πληροφοριών, τα οποία υποστηρίζονται από ολοένα και πιο διαλειτουργικές βάσεις δεδομένων της ΕΕ, καθώς και από ενισχυμένη αστυνομική και δικαστική συνεργασία. Αυτό μας βοηθά να σχηματίζουμε ολοκληρωμένη εικόνα σε διασυνοριακό επίπεδο. Έχουμε αποκτήσει επίσης ισχυρά εργαλεία, ώστε να αποτρέπουμε την πρόσβαση των τρομοκρατών στα μέσα που χρειάζονται για να ενεργούν, όπως στους τομείς των πυροβόλων όπλων, των πρόδρομων ουσιών εκρηκτικών υλών, της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και της ποινικοποίησης των ταξιδιών για τρομοκρατικούς σκοπούς. Η τρέχουσα κατάσταση όσον αφορά τις προσπάθειες αυτές περιγράφεται στην **έκθεση προόδου σχετικά με την Ένωση Ασφάλειας**². Ωστόσο, πρέπει να πολλαπλασιάσουμε τη συλλογική μας προσπάθεια, ιδίως με στόχο την καταπολέμηση της έλξης που ασκούν οι εξτρεμιστικές ιδεολογίες και την

¹ Βλ. EEAS(2020) 1114.

² COM(2020) 797 final.

καλύτερη προστασία των δημόσιων χώρων που αποτελούν στόχο τρομοκρατών. Πρέπει επίσης να υπερβούμε την ψευδή διχοτόμηση μεταξύ διαδικτυακού και μη διαδικτυακού, εναρμονίζοντας τα αντίστοιχα περιβάλλοντα ασφάλειας και εφοδιάζοντας τις αρχές επιβολής του νόμου και τις δικαστικές αρχές με τα μέσα για την επιβολή του νόμου σε αμφότερα τα περιβάλλοντα.

Το παρόν νέο **θεματολόγιο για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας**, το οποίο ανακοινώθηκε στη στρατηγική της ΕΕ για την Ένωση Ασφάλειας³, συγκεντρώνει τα υφιστάμενα και νέα σκέλη εργασιών σε μια συντονισμένη προσέγγιση για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας. Η προσέγγιση αυτή θα προωθηθεί σε συντονισμό με τα κράτη μέλη, σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο⁴, καθώς και με τη συμμετοχή ολόκληρης της κοινωνίας: των πολιτών, των κοινοτήτων, των θρησκευτικών ομάδων, της κοινωνίας των πολιτών, των ερευνητών, των επιχειρήσεων και των εταίρων του ιδιωτικού τομέα. Το θεματολόγιο αξιοποιεί τα επιτεύγματα των τελευταίων ετών και προβλέπει σειρά δράσεων που πρέπει να προωθηθούν σε εθνικό, ενωσιακό και διεθνές επίπεδο σε τέσσερις τομείς:

Πρώτον, πρέπει να μπορούμε να **προβλέπουμε** καλύτερα τις υφιστάμενες και αναδυόμενες απειλές στην Ευρώπη. Η ανταλλαγή πληροφοριών και η νοοτροπία πολυεπιστημονικής και πολυεπίπεδης συνεργασίας εξακολουθούν να είναι καίριας σημασίας για την αξιόπιστη εκτίμηση των απειλών, η οποία μπορεί να αποτελέσει τη βάση μιας διαχρονικά βιώσιμης πολιτικής για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας.

Δεύτερον, πρέπει να εργαστούμε με σκοπό την **πρόληψη** των επιθέσεων, μέσω της αντιμετώπισης και της αποτελεσματικότερης καταπολέμησης της ριζοσπαστικοποίησης και των εξτρεμιστικών ιδεολογιών προτού εδραιωθούν, και να καταστήσουμε σαφές ότι ο σεβασμός του ευρωπαϊκού τρόπου ζωής, των δημοκρατικών αξιών του και όλων όσα αντιπροσωπεύει δεν είναι προαιρετικός. Το παρόν θεματολόγιο προβλέπει τρόπους στήριξης των τοπικών φορέων και δημιουργίας πιο ανθεκτικών κοινοτήτων ως ζήτημα προτεραιότητας, σε στενό συντονισμό με τα κράτη μέλη, λαμβανομένου υπόψη ότι ορισμένες επιθέσεις έχουν πραγματοποιηθεί επίσης από Ευρωπαίους, οι οποίοι μεγάλωσαν στις κοινωνίες μας και ριζοσπαστικοποιήθηκαν χωρίς να έχουν επισκεφθεί ποτέ κάποια ζώνη συγκρούσεων.

Τρίτον, για να **προστατεύουμε** αποτελεσματικότερα τους Ευρωπαίους, πρέπει να συνεχίσουμε να καταβάλλουμε προσπάθειες για τον περιορισμό των τρωτών σημείων, είτε πρόκειται για δημόσιους χώρους είτε για κρίσιμες υποδομές που είναι αναγκαίες για τη λειτουργία των κοινωνιών και της οικονομίας μας. Είναι αναγκαίος ο εκσυγχρονισμός της διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ μέσω νέων και αναβαθμισμένων ενωσιακών πληροφοριακών συστημάτων μεγάλης κλίμακας, με ενισχυμένη στήριξη από τον Frontex και τον eu-LISA, καθώς και η εξασφάλιση συστηματικών ελέγχων στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ. Πρόκειται για κάτι αναγκαίο προκειμένου να καλυφθεί ένα κενό ασφάλειας όσον αφορά την επιστροφή αλλοδαπών τρομοκρατών μαχητών.

Τέταρτον, για να **αντιμετωπίζουμε** τις επιθέσεις όταν πραγματοποιούνται, πρέπει να αξιοποιήσουμε στο έπακρο την επιχειρησιακή στήριξη που μπορούν να παρέχουν οι οργανισμοί της ΕΕ, όπως η Ευρωπόλ και η Eurojust, καθώς και να διασφαλίσουμε ότι

³ Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την στρατηγική της ΕΕ για την Ένωση Ασφάλειας, 24.7.2020, COM(2020) 605 final.

⁴ Πρβλ. την τελευταία βιντεοδιάσκεψη των υπουργών Εσωτερικών της 13ης Νοεμβρίου 2020, κατά την οποία εγκρίθηκε κοινή δήλωση: <https://www.consilium.europa.eu/el/meetings/jha/2020/11/13/>

διαθέτουμε το κατάλληλο νομικό πλαίσιο για την προσαγωγή των δραστών στη δικαιοσύνη και για τη διασφάλιση ότι τα θύματα λαμβάνουν τη στήριξη και την προστασία που χρειάζονται.

Η στήριξη αυτής της προσέγγισης ταυτίζεται με την ανάγκη να συνεχίσουμε να δίνουμε αδιάκοπα έμφαση στην **εφαρμογή και την επιβολή του νόμου**. Για να καρπωθούμε τα οφέλη της εναρμόνισης και της συνεργασίας σε επίπεδο ΕΕ, είναι θεμελιώδους σημασίας να μην υπάρχουν κενά ή καθυστερήσεις όσον αφορά τον τρόπο εφαρμογής βασικών πράξεων, όπως η οδηγία για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας⁵, η οδηγία για τα πυροβόλα όπλα και το νομικό πλαίσιο για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας⁶.

Τέλος, η **διεθνής συμμετοχή** και στους τέσσερις πυλώνες του παρόντος θεματολογίου, με τη διευκόλυνση της συνεργασίας και την προώθηση της ανάπτυξης ικανοτήτων, είναι ουσιώδης για τη βελτίωση της ασφάλειας εντός της ΕΕ.

II. ΜΙΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΠΥΛΩΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ: ΠΡΟΒΛΕΨΗ, ΠΡΟΛΗΨΗ, ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ

1. ΠΡΟΒΛΕΨΗ

Η πρόβλεψη των τυφλών σημείων εξακολουθεί να αποτελεί σημαντικό μέσο προκειμένου να ενισχυθούν οι προσπάθειες της Ευρώπης για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και να διατηρηθεί το προβάδισμα έναντι των εξελίξεων.

Στρατηγικές πληροφορίες και εκτίμηση απειλών

Οι στρατηγικές πληροφορίες είναι καίριας σημασίας για τη διαμόρφωση και την ανάπτυξη ενωσιακής πολιτικής και νομοθεσίας για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας με γνώμονα ολοένα και περισσότερο τις απειλές, καθώς και για την καλύτερη πρόβλεψη αυτών των απειλών. Η διαχρονικά βιώσιμη πολιτική για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας θα πρέπει να βασίζεται σε αξιόπιστες εκτιμήσεις απειλών, ιδίως από **εθνικές υπηρεσίες ασφάλειας και πληροφοριών**. Στο πλαίσιο αυτό, ο ρόλος που διαδραματίζει το κέντρο ανάλυσης πληροφοριών της ΕΕ (EU INTCEN) και η εμπειρογνώσια του σχετικά με τις κυριότερες απειλές, τάσεις και τρόπους λειτουργίας που σχετίζονται με την εσωτερική ασφάλεια της ΕΕ είναι ζωτικής σημασίας για την αύξηση της επίγνωσης της κατάστασης και τη στήριξη της ικανότητάς μας για εκτίμηση των κινδύνων. Το EU INTCEN εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την παροχή πληροφοριών υψηλής ποιότητας από τα κράτη μέλη, τις οποίες θα πρέπει να προσπαθήσουν να βελτιώσουν. Συνεπώς, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι το EU INTCEN μπορεί να βασίζεται σε ακριβείς και επίκαιρες πληροφορίες και επαρκείς πόρους. Η Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (EYED) θα καταβάλουν προσπάθειες για την καλύτερη ενσωμάτωση των στρατηγικών πληροφοριών

⁵ Οδηγία (ΕΕ) 2017/541, της 15ης Μαρτίου 2017, για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (ΕΕ L 88 της 31.3.2017, σ. 6).

⁶ Οδηγία (ΕΕ) 2018/1673 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2018, σχετικά με την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες μέσω του ποινικού δικαίου (ΕΕ L 284 της 12.11.2018, σ. 22). Η Δανία και η Ιρλανδία δεν δεσμεύονται από την οδηγία. Οδηγία (ΕΕ) 2018/843 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2018, για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, και για την τροποποίηση των οδηγιών 2009/138/ΕΚ και 2013/36/ΕΕ (ΕΕ L 156 της 19.6.2018, σ. 43).

στις πολιτικές για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας. Η συνέχιση του διαλόγου, με την αξιοποίηση των υφιστάμενων δομών και των εργασιών του Συντονιστή Αντιτρομοκρατικής Δράσης της ΕΕ, με σκοπό την ενίσχυση της συνεργασίας είναι καίριας σημασίας.

Εκτιμήσεις κινδύνου και ετοιμότητα αντιμετώπισης κινδύνων

Οι στοχευμένες εκτιμήσεις κινδύνου επιτρέπουν στα ενδιαφερόμενα μέρη από διάφορους τομείς να επισημαίνουν τις υφιστάμενες ελλείψεις και, συνακόλουθα, να προβλέπουν καλύτερα πιθανές επιθέσεις. Η Επιτροπή θα προτείνει νέους τρόπους για την ενθάρρυνση της διεξαγωγής δραστηριοτήτων εκτίμησης κινδύνου και αξιολόγησης από ομοτίμους για μέτρα που αποσκοπούν στην καλύτερη πρόβλεψη της τρομοκρατικής απειλής. Στο πλαίσιο της επικείμενης πρότασης σχετικά με την **ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων**, η Επιτροπή θα προτείνει τη σύσταση συμβουλευτικών αποστολών για τη στήριξη των κρατών μελών υποδοχής και των διαχειριστών κρίσιμων υποδομών με ιδιαίτερο ευρωπαϊκό ενδιαφέρον ως προς την ενίσχυση της ανθεκτικότητάς τους έναντι διαταραχών, συμπεριλαμβανομένης της πρόβλεψης πιθανών τρομοκρατικών ενεργειών. Στο πλαίσιο αυτό θα αξιοποιηθεί η πείρα μιας ομάδας συμβούλων σε θέματα προστασίας της ασφάλειας, οι οποίοι λαμβάνουν επί του παρόντος εκπαίδευση και μπορούν να παρέχουν τις υπηρεσίες τους κατόπιν αιτήματος: πρόκειται για τις **συμβουλευτικές αποστολές της ΕΕ για την προστασία της ασφάλειας**.

Οι εκτιμήσεις κινδύνου **για την αεροπορική ασφάλεια της ΕΕ** θα αναπτυχθούν περαιτέρω με στόχο τη βελτίωση τόσο του χρόνου απόκρισης έπειτα από συμβάντα όσο και του επιπέδου ανταλλαγής πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής ομοφρόνων τρίτων χωρών, και ιδίως των ΗΠΑ, της Αυστραλίας και του Καναδά. Η Επιτροπή θα δρομολογήσει επίσης ένα νέο σκέλος εκτίμησης κινδύνου ώστε να διασφαλίσει την **ασφάλεια των θαλάσσιων μεταφορών**. Τέλος, οι κοινές εκπαιδεύσεις και ασκήσεις θα διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στο πλαίσιο των προσπαθειών για την ενίσχυση της ετοιμότητας και της ανθεκτικότητας των κρατών μελών, των θεσμικών οργάνων και των οργανισμών της ΕΕ, καθώς και των διεθνών εταιριών⁷.

Ενίσχυση της ικανότητας έγκαιρου εντοπισμού

Ο κρίσιμος ρόλος που μπορεί να διαδραματίσει η σύγχρονη τεχνολογία στη διάπραξη τρομοκρατικών ενεργειών καταδείχθηκε από την τρομοκρατική επίθεση ακροδεξιών σε συναγωγή της πόλης Χάλε στη Γερμανία το 2019, όπου ο δράστης κατασκεύασε διάφορα όπλα χρησιμοποιώντας τρισδιάστατη εκτύπωση. Πρέπει να προβλέπουμε καλύτερα τον τρόπο με τον οποίο οι τεχνολογίες επιδρούν στην τρομοκρατική απειλή, ώστε να εφοδιάσουμε τις αρχές επιβολής του νόμου με τα κατάλληλα εργαλεία.

Η **έρευνα στον τομέα της ασφάλειας στην ΕΕ** θα επικεντρωθεί στην εξέταση διάφορων τρόπων λειτουργίας, με βάση πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στην ενίσχυση της ικανότητας των αρχών επιβολής του νόμου όσον αφορά τις αναλυτικές λύσεις και τη διαχείριση μεγάλων όγκων διαδικτυακού περιεχομένου⁸. Η χρηματοδοτούμενη από την ΕΕ έρευνα στον τομέα

⁷ Στο πλαίσιο του πιλοτικού σχεδίου για τη διεξαγωγή παράλληλων και συντονισμένων ασκήσεων (PACE) που συμφωνήθηκε με το NATO, έχουν ήδη διοργανωθεί δύο σειρές ασκήσεων το 2017 και το 2018. Οι προσπάθειες επικεντρώνονται επί του παρόντος στην εφαρμογή των διδαγμάτων που αντλήθηκαν κατά τη διάρκεια αυτών των ασκήσεων. Η ΕΕ και το NATO έχουν συμφωνήσει να παρατείνουν το σχέδιο PACE για την περίοδο 2022-2023. Ως μακροπρόθεσμο στόχο, η ΕΕ στηρίζει μια πιο φιλόδοξη προσέγγιση για τις ασκήσεις στο πλαίσιο του PACE, συμπεριλαμβανομένης της ενεργού συμμετοχής των κρατών μελών της ΕΕ και των συμμάχων του NATO στη φάση της διεξαγωγής τους.

⁸ Σε συνέχεια επιτυχών πρωτοβουλιών όπως τα έργα DANTE και TENSOR. Από το έργο DANTE έχουν προκύψει αποτελεσματικές, αποδοτικές και αυτοματοποιημένες λύσεις εξόρυξης και ανάλυσης δεδομένων, καθώς και ένα

της ασφάλειας θα ενισχύσει επίσης την **ικανότητα έγκαιρου εντοπισμού** πιθανών τρομοκρατικών απειλών, ιδίως μέσω της διερεύνησης της χρήσης της τεχνητής νοημοσύνης προκειμένου να καταστεί δυνατή η πιο αποτελεσματική και ακριβής επεξεργασία μεγάλων όγκων δεδομένων, με την προσθήκη έργων όπως το RED-Alert⁹ και το PREVISION¹⁰. Μπορεί να συμβάλει επίσης στην εύρεση νέων τρόπων για την αντιμετώπιση της ρίζοσπαστικοποίησης.

Τέλος, στο πλαίσιο του μελλοντικού **ερευνητικού προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη»**, η έρευνα θα ενσωματωθεί περαιτέρω στον κύκλο πολιτικής για την ασφάλεια, ώστε να εξασφαλιστεί ένα αποτέλεσμα ακόμη πιο προσανατολισμένο στον αντίκτυπο, σε απόκριση στις ανάγκες που έχουν διαπιστωθεί στον τομέα της επιβολής του νόμου. Με την προτεινόμενη ενισχυμένη εντολή της, η Ευρωπόλ θα μπορούσε να συνδράμει την Επιτροπή στον προσδιορισμό βασικών ερευνητικών θεμάτων, καταρτίζοντας και υλοποιώντας τα προγράμματα-πλαίσια της ΕΕ για την **έρευνα και την καινοτομία** που είναι συναφή για την επιβολή του νόμου.

Διατήρηση του προβαδίσματος έναντι των εξελίξεων: ο ρόλος των νέων τεχνολογιών

Οι **τεχνολογίες ανίχνευσης** απειλών μπορούν να εντοπίζουν ύποπτα αντικείμενα και ουσίες, για παράδειγμα βόμβες ή υλικά κατασκευής βομβών. Η Επιτροπή συνεργάζεται με τον ιδιωτικό τομέα με στόχο τη **βελτίωση της απόδοσης** αυτών των τεχνολογιών ανίχνευσης πέραν του τομέα της αεροπορίας,¹¹ ώστε να στηριχθεί η πιθανή ανάπτυξη προαιρετικών απαιτήσεων της ΕΕ για τις τεχνολογίες ανίχνευσης, προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι εντοπίζουν τις απειλές που πρέπει να εντοπίζουν και ότι παράλληλα διατηρείται η κινητικότητα των ατόμων. Επιπλέον, το 2019 η **πλατφόρμα της ΕΕ για την ασφάλεια των σιδηροδρόμων** ενέκρινε ένα έγγραφο ορθών πρακτικών σχετικά με τεχνολογίες ασφάλειας προσαρμοσμένες στους σιδηροδρόμους, στο οποίο προτείνονται λύσεις όπως η διενέργεια τυχαίων ή στοχευμένων ελέγχων με τη χρήση κινητού εξοπλισμού ανίχνευσης.

Οι νέες **τεχνολογίες** μπορούν να συμβάλουν στην προστασία των δημόσιων χώρων εάν χρησιμοποιούνται κατά τρόπο σαφώς καθορισμένο, στοχευμένο και αναλογικό. Σε περίπτωση συναγερμού για υψηλό κίνδυνο τρομοκρατικής απειλής¹², ο πιθανός ρόλος των

ολοκληρωμένο σύστημα εντοπισμού, ανάκτησης, συλλογής και ανάλυσης τεράστιων όγκων ετερογενούς και σύνθετου πολυμεσικού και πολυγλωσσικού περιεχομένου που σχετίζεται με τρομοκρατικές πράξεις, από το επιφανειακό διαδίκτυο, το αόρατο διαδίκτυο και το σκοτεινό δίκτυο. (<https://cordis.europa.eu/project/id/700367>). Στο πλαίσιο του έργου TENSOR εφαρμόστηκε μια συμπληρωματική προς το έργο DANTE προσέγγιση και αναπτύχθηκε μια πλατφόρμα η οποία παρέχει στις αστυνομικές αρχές εργαλεία που είναι απαραίτητα για την ενίσχυση της ικανότητάς τους να διαχειρίζονται τεράστιους όγκους διαδικτυακού περιεχομένου στο πλαίσιο του έγκαιρου εντοπισμού οργανωμένων τρομοκρατικών δραστηριοτήτων στο διαδίκτυο, ρίζοσπαστικοποίησης και στρατολόγησης. (<https://cordis.europa.eu/project/id/700024>)

⁹ Στο πλαίσιο του έργου RED-Alert χρησιμοποιούνται τεχνικές προηγμένης ανάλυσης όπως η ανάλυση κοινωνικών δικτύων με επεξεργασία φυσικής γλώσσας, η τεχνητή νοημοσύνη και η επεξεργασία σύνθετων συμβάντων, με στόχο την αντιμετώπιση των αναγκών στον τομέα της επιβολής του νόμου όσον αφορά την πρόληψη και την ανάληψη δράσης σχετικά με τη διαδικτυακή τρομοκρατική δραστηριότητα στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. (<https://cordis.europa.eu/project/id/740688>)

¹⁰ Το PREVISION είναι ένα υπό εξέλιξη έργο με στόχο την παροχή, στις αρχές επιβολής του νόμου, των ικανοτήτων ανάλυσης και από κοινού αξιοποίησης πολλαπλών ροών μαζικών δεδομένων, σημασιολογικής ενσωμάτωσής τους σε δυναμικά γραφήματα γνώσεων, καθώς και πρόβλεψης κινδύνων μη φυσιολογικής ή παρεκκλίνουσας συμπεριφοράς και ρίζοσπαστικοποίησης. (<https://cordis.europa.eu/project/id/833115>)

¹¹ Στον τομέα της πολιτικής αεροπορίας, ένα νομικό πλαίσιο καθορίζει πρότυπα επιδόσεων για τον εξοπλισμό ανίχνευσης. Το πλαίσιο αυτό εφαρμόζεται μόνο στον τομέα της ασφάλειας της αεροπορίας και όχι, για παράδειγμα, για τον εξοπλισμό ανίχνευσης που χρησιμοποιείται για την προστασία άλλων δημόσιων χώρων.

¹² Το επίπεδο συναγερμού για τρομοκρατική απειλή όπως καθορίζεται από τις εθνικές αρχές, σύμφωνα με το εθνικό τους δίκαιο.

τεχνολογιών αναγνώρισης προσώπου που μπορούν να εντοπίζουν μετακινούμενους τρομοκράτες μέσω της σύγκρισης της εικόνας του προσώπου τους με εικόνες που περιέχονται σε βάση δεδομένων αναφοράς προσφέρει δυνατότητες για τον τομέα της ασφάλειας. Επιπλέον, ο προσδιορισμός ορισμένων κατηγοριών αντικειμένων (π.χ. εγκαταλελειμμένες αποσκευές) ή ύποπτων συμπεριφορών μπορεί να είναι εξαιρετικά χρήσιμος για τον εντοπισμό απειλών. Η τεχνητή νοημοσύνη διαδραματίζει καίριας σημασίας ρόλο όσον αφορά την παροχή εργαλείων που καθιστούν δυνατό τον ακριβή και στοχευμένο προσδιορισμό δυνητικών απειλών. Ως εκ τούτου, στους προβληματισμούς που διατυπώνει η Επιτροπή σχετικά με τη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης¹³ θα συνεκτιμηθούν τα ζητήματα ασφάλειας, με την επιφύλαξη του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Η Επιτροπή είναι έτοιμη να **χρηματοδοτήσει έργα με σκοπό την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών** στο πλαίσιο του αστικού θεματολογίου της ΕΕ, καθώς και να στηρίζει την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών στον εν λόγω τομέα σύμφωνα με το δίκαιο της ΕΕ.

Οι εξελίξεις στον **τομέα της τεχνητής νοημοσύνης (TN)** αναμένεται ότι θα έχουν βαθύ αντίκτυπο στην ικανότητα των αρχών επιβολής του νόμου να αντιμετωπίζουν τρομοκρατικές απειλές. Οι αρχές επιβολής του νόμου αναπτύσσουν ήδη **καινοτόμες λύσεις** με βάση την τεχνολογία TN, για παράδειγμα για τον εντοπισμό τρομοκρατικού περιεχομένου στο διαδίκτυο και τον τερματισμό της διάδοσής του, την αποτροπή της δημιουργίας νέων λογαριασμών τρομοκρατών στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τον εντοπισμό συμβόλων. Μία σημαντική πτυχή για την ανάπτυξη αξιόπιστων εφαρμογών TN είναι να εξασφαλίζεται ότι τα δεδομένα που χρησιμοποιούνται για την εκπαίδευση των αλγορίθμων είναι συναφή, επαληθεύσιμα, καλής ποιότητας και διαθέσιμα σε μεγάλη ποικιλία, ώστε να ελαχιστοποιείται η μεροληψία, για παράδειγμα ως προς το φύλο ή τη φυλή. Οι εφαρμογές TN θα πρέπει να αναπτύσσονται και να χρησιμοποιούνται με τις κατάλληλες διασφαλίσεις για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες, σε συμμόρφωση με τη σχετική νομοθεσία και με επαρκή τεκμηρίωση για την εξακρίβωση της νομιμότητας της χρήσης τους. Η Επιτροπή θα εξετάσει τρόπους με τους οποίους οι αρχές επιβολής του νόμου και οι δικαστικές αρχές μπορούν να καρπωθούν τα οφέλη της TN σε πλήρη συμμόρφωση με το δίκαιο της ΕΕ.

Η διατήρηση του προβαδίσματος έναντι των εξελίξεων προϋποθέτει επίσης την αντιμετώπιση των αναδυόμενων απειλών που ενδέχεται να θέτουν οι νέες τεχνολογίες. Οι **δρόνοι** (συστήματα μη επανδρωμένων αεροσκαφών) μπορούν να χρησιμοποιούνται καταχρηστικά για τη στοχοποίηση δημόσιων χώρων, ατόμων και κρίσιμων υποδομών. Παρότι η ΕΕ έχει καταστήσει πιο δυσχερή τη χρήση ορισμένων τύπων δρόνων για κακόβουλους σκοπούς¹⁴, ο ταχύς ρυθμός της καινοτομίας και η εύκολη πρόσβαση σε δρόνους συνεπάγονται ότι η απειλή είναι πιθανόν να αυξηθεί. Για να αντιμετωπίσει αυτήν την πρόκληση, η Επιτροπή θα εξετάσει το ενδεχόμενο έκδοσης, το 2021, ενός **εγχειριδίου της ΕΕ για τη διασφάλιση της ασφάλειας των πόλεων** από μη συνεργάσιμους δρόνους.

Η προστασία από κακόβουλους δρόνους προϋποθέτει επίσης την πρόσβαση σε αξιόπιστες τεχνολογίες αντιμετρώων. Στο πλαίσιο του «ευρωπαϊκού προγράμματος για τη δοκιμή

¹³ Λευκή Βίβλος με τίτλο «Τεχνητή νοημοσύνη - Η ευρωπαϊκή προσέγγιση της αριστείας και της εμπιστοσύνης» [COM(2020) 65 final, 19.2.2020].

¹⁴ Χάρη στους νέους ευρωπαϊκούς κανονισμούς για τους δρόνους και στην προοπτική για την κατάρτιση ευρωπαϊκού πλαισίου για τη διαχείριση της κυκλοφορίας μη επανδρωμένων αεροσκαφών (του συστήματος «U-Space»). Η πρόσφατη νομοθεσία της ΕΕ στον εν λόγω τομέα θα συμβάλει στην ασφάλεια των επιχειρήσεων με δρόνους μέσω της απαίτησης η πλειονότητα των δρόνων να είναι εξοπλισμένοι με λειτουργίες εξ αποστάσεως ταυτοποίησης και γεωενημερότητας. Από τον Ιανουάριο του 2021 οι χειριστές δρόνων θα υποχρεούνται επίσης να εγγράφονται στα μητρώα των εθνικών αρχών. Η νομοθεσία συμπληρώνεται από πρόταση της Επιτροπής για τη θέσπιση **κανονιστικού πλαισίου για το «U-space»**, το σύστημα διαχείρισης της κυκλοφορίας μη επανδρωμένων αεροσκαφών στην Ευρώπη¹⁴, με στόχο την εξασφάλιση ασφαλών επιχειρήσεων με δρόνους.

συστημάτων αναχαίτισης μη επανδρωμένων αεροσκαφών» θα αναπτυχθεί κοινή μεθοδολογία για την αξιολόγηση διάφορων συστημάτων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τις αστυνομικές αρχές και άλλους φορείς στον τομέα της ασφάλειας για τον **εντοπισμό, την παρακολούθηση και την ταυτοποίηση** δυνητικά κακόβουλων δρόμων. Τα αποτελέσματα αυτών των δοκιμών θα κοινοποιηθούν σε ολόκληρη την ΕΕ.

Ενσωμάτωση της ανάλυσης προοπτικών στον κύκλο πολιτικής

Η προστασία των πολιτών ξεκινάει από την καλύτερη κατανόηση των μελλοντικών απειλών. Προς τον σκοπό αυτόν, η ανάλυση προοπτικών πρέπει να ενσωματωθεί στη δομή της διαδικασίας ανάπτυξης της πολιτικής για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας. Η Επιτροπή θα εργαστεί με σκοπό την καθιέρωση τακτικού διαλόγου μεταξύ ανώτερων εμπειρογνομόνων σε θέματα καταπολέμησης της τρομοκρατίας προερχόμενων από τον τομέα της επιβολής του νόμου και από τις υπηρεσίες πληροφοριών, καθώς και από την πανεπιστημιακή κοινότητα, με στόχο τον προσδιορισμό νέων κινδύνων και την ανάδειξη των τομέων όπου η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της πρέπει να ενισχύσουν τη δράση τους. Η Επιτροπή θα χρησιμοποιήσει τις υφιστάμενες δομές για τον σκοπό αυτόν, σε στενή συνεργασία με την Ευρωπόλ, την Eurojust και την ΕΥΕΔ, συμπεριλαμβανομένου του EU INTCEN¹⁵. Το αποτέλεσμα αυτού του διαλόγου θα μπορούσε στη συνέχεια να τροφοδοτήσει συζητήσεις πολιτικής, συμπεριλαμβανομένων των συζητήσεων του Συμβουλίου Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων σχετικά με την εσωτερική ασφάλεια.

ΚΥΡΙΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Η Επιτροπή:

- Θα αναπτύξει δραστηριότητες εκτίμησης κινδύνου και αξιολόγησης από ομοτίμους, συμπεριλαμβανομένης της τοποθέτησης, κατόπιν αιτήματος, συμβούλων σε θέματα προστασίας της ασφάλειας της ΕΕ.
- Θα χρηματοδοτήσει την έρευνα για την ασφάλεια της ΕΕ με στόχο την ενίσχυση της ικανότητας έγκαιρου εντοπισμού και την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών στο πλαίσιο του αστικού θεματολογίου για την ΕΕ.
- Θα διερευνήσει τον τρόπο με τον οποίο οι νέες τεχνολογίες μπορούν να συμβάλουν στην ασφάλεια. Θα ενσωματώσει καλύτερα τις στρατηγικές πληροφορίες και εκτιμήσεις απειλών με στόχο τη στήριξη μιας μελλοντοστρεφούς πολιτικής.

2. ΠΡΟΛΗΨΗ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση εδράζεται σε ένα σύνολο ισχυρών αξιών. Τα οικεία συστήματα εκπαίδευσης, υγείας και πρόνοιας είναι εκ σχεδιασμού συμπεριληπτικά συστήματα, ωστόσο συνοδεύονται απαραίτητως από την αποδοχή των αξιών στις οποίες εδράζονται. Ο ευρωπαϊκός τρόπος ζωής μας —ο οποίος είναι χαρακτηριστικός των ανεκτικών και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνιών— δεν είναι προαιρετικός και πρέπει να καταβάλουμε κάθε δυνατή προσπάθεια για την παρεμπόδιση εκείνων που επιδιώκουν την υπονόμευσή του, είτε έσωθεν είτε έξωθεν.

¹⁵ Πρβλ. συμπεράσματα του Συμβουλίου της 19ης Ιουνίου 2017 σχετικά με την εξωτερική δράση της ΕΕ για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας.

Καταπολέμηση των εξτρεμιστικών ιδεολογιών στο διαδίκτυο

Οι τρομοκράτες και οι βίαιοι εξτρεμιστές χρησιμοποιούν ολοένα και περισσότερο το διαδίκτυο για τη διάδοση των εξτρεμιστικών τους ιδεολογιών, μεταξύ άλλων μέσω ζωντανής ροής και εξύμνησης των τρομοκρατικών επιθέσεων. Η απάντηση πρέπει να δοθεί από όλους τους φορείς —εθνικές αρχές, βιομηχανία και κοινωνία των πολιτών— και σε όλα τα επίπεδα (εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές). Με την έκδοση και την εφαρμογή του προτεινόμενου **κανονισμού σχετικά με την αντιμετώπιση της διάδοσης τρομοκρατικού περιεχομένου στο διαδίκτυο**, τα κράτη μέλη θα μπορέσουν να διασφαλίσουν την ταχεία αφαίρεση αυτού του περιεχομένου και να απαιτήσουν από τις εταιρείες να ανταποκριθούν περισσότερο στην ανάγκη πρόληψης της κατάχρησης των πλατφορμών τους με σκοπό τη διάδοση τρομοκρατικού περιεχομένου. Ως εκ τούτου, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο πρέπει να προβούν επειγόντως στην έκδοσή του. Μόλις εκδοθεί, η Επιτροπή θα στηρίξει τους παρόχους διαδικτυακών υπηρεσιών και τις εθνικές αρχές, ώστε να εφαρμόζουν αποτελεσματικά τον κανονισμό.

Σε ευρύτερο πλαίσιο, η Επιτροπή θα προτείνει τη θέσπιση **νομοθετικής πράξης για τις ψηφιακές υπηρεσίες**, η οποία θα αναβαθμίσει τους οριζόντιους κανόνες, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι ψηφιακές υπηρεσίες λειτουργούν υπεύθυνα και ότι οι χρήστες διαθέτουν αποτελεσματικά μέσα για την κοινοποίηση παράνομου περιεχομένου. Αναγνωρίζοντας τον αυξανόμενο ρόλο που διαδραματίζουν στην κοινωνία οι πολύ μεγάλες διαδικτυακές πλατφόρμες, η πρόταση θα περιλαμβάνει υποχρεώσεις για την εκτίμηση των κινδύνων που θέτουν τα συστήματά τους όχι μόνον όσον αφορά το παράνομο περιεχόμενο και προϊόντα, αλλά και τους συστημικούς κινδύνους για την προστασία των δημόσιων συμφερόντων, όπως η δημόσια υγεία και η δημόσια ασφάλεια, και των θεμελιωδών δικαιωμάτων, καθώς και για την προστασία από τεχνικές χειραγώγησης.

Το **Φόρουμ της ΕΕ για το Διαδίκτυο** θα αναπτύξει καθοδήγηση σχετικά με τον έλεγχο του περιεχομένου που είναι διαθέσιμο στο κοινό για εξτρεμιστικό υλικό στο διαδίκτυο και θα διαδώσει περαιτέρω τις γνώσεις για τον συγκεκριμένο τομέα. Το Φόρουμ της ΕΕ για το Διαδίκτυο ανέπτυξε το **πρωτόκολλο διαχείρισης κρίσεων της ΕΕ**, έναν εθελοντικό μηχανισμό που θα συμβάλει στον συντονισμό της ταχείας, συλλογικής και διασυνοριακής απόκρισης για την ανάσχεση της ταχείας διάδοσης τρομοκρατικού και βίαιου εξτρεμιστικού περιεχομένου στο διαδίκτυο¹⁶. Είναι ζωτικής σημασίας οι εταίροι του κλάδου να θέσουν πλήρως σε λειτουργία αυτό το πρωτόκολλο. Η Επιτροπή, σε συνεργασία με την Ευρωπόλ, θα στηρίξει την ανάπτυξη περαιτέρω καθοδήγησης για την εφαρμογή του πρωτοκόλλου διαχείρισης κρίσεων της ΕΕ με στόχο την αντιμετώπιση της ταχείας διάδοσης τρομοκρατικού και βίαιου εξτρεμιστικού περιεχομένου στο διαδίκτυο. Οι πόροι και η ικανότητα της **μονάδας της Ευρωπόλ για την αναφορά διαδικτυακού περιεχομένου** θα πρέπει να ενισχυθούν με στόχο την παρακολούθηση και την αναφορά κάθε είδους τρομοκρατικού περιεχομένου σε διαδικτυακές πλατφόρμες με διαθεσιμότητα σε 24ωρη βάση, όλες τις ημέρες της εβδομάδας.

Το τρομοκρατικό περιεχόμενο προέρχεται και διαδίδεται σε ολόκληρο τον κόσμο. Για τον λόγο αυτόν, η Επιτροπή θα εντείνει τη συνεργασία της με **διεθνείς εταίρους**, και ιδίως με το **παγκόσμιο φόρουμ για το διαδίκτυο και την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (GIFCT)**

¹⁶ https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-security/20191007_agenda-security-factsheet-eu-crisis-protocol_en.pdf

για μια παγκόσμια επιχειρησιακή απόκριση, καθώς και με κυβερνήσεις-εταίρους, σύμφωνα με την **Έκκληση του Christchurch για ανάληψη δράσης**¹⁷ με στόχο την καταβολή προσπαθειών για τον καθορισμό ελάχιστων προτύπων παγκοσμίως, μεταξύ άλλων σχετικά με τη διαφάνεια.

Για να αντιμετωπίσει τη διάδοση της ρατσιστικής και ξενοφοβικής ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο, η Επιτροπή ενθάρρυνε την υπογραφή του **κώδικα δεοντολογίας της ΕΕ για την καταπολέμηση της παράνομης ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο** το 2016¹⁸. Το 2021 η Επιτροπή θα παρουσιάσει μια πρωτοβουλία με στόχο την επέκταση του καταλόγου ποινικών αδικημάτων σε επίπεδο ΕΕ δυνάμει του άρθρου 83 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ, ώστε να συμπεριληφθούν το έγκλημα μίσους και η ρητορική μίσους, είτε λόγω φυλής, εθνοτικής καταγωγής, θρησκευάματος, φύλου είτε λόγω σεξουαλικού προσανατολισμού. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εντείνουν τις προσπάθειές τους για την πλήρη εφαρμογή των διατάξεων της νέας οδηγίας για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων σχετικά με τη ρητορική μίσους σε διαδικτυακές πλατφόρμες διαμοιρασμού βίντεο.

Η Επιτροπή θα στηρίζει τα κράτη μέλη ώστε να αναπτύξουν τις ικανότητές τους στον τομέα της **στρατηγικής επικοινωνίας** όσον αφορά την απόκριση έπειτα από επίθεση, μέσω της ανταλλαγής εμπειρογνωσίας σε τοπικό και εθνικό επίπεδο. Αυτό είναι αναγκαίο όχι μόνο έπειτα από τρομοκρατικές επιθέσεις, αλλά θα πρέπει να εντάσσεται στο πλαίσιο των συνεχών προληπτικών προσπαθειών των κυβερνήσεων. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα στηρίζει τα κράτη μέλη στην αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων και στην ταχύτερη διάδοση αντεπιχειρημάτων και εναλλακτικών αφηγημάτων που αναπτύσσει η κοινωνία των πολιτών, καθώς επίσης θα στηρίζει παρεμφερείς προσπάθειες σε εθνικό επίπεδο. Το **πρόγραμμα ενδυνάμωσης της κοινωνίας των πολιτών** της Επιτροπής θα αξιολογηθεί το 2022, ώστε να παρουσιαστούν τα διδάγματα που αντλήθηκαν.

Ταυτόχρονα, τόσο η ΕΕ όσο και τα κράτη μέλη της πρέπει να διασφαλίζουν συνεχώς ότι τα έργα που δεν συνάδουν με τις ευρωπαϊκές αξίες ή επιδιώκουν παράνομους στόχους δεν λαμβάνουν στήριξη από **την κυβέρνηση και τα ευρωπαϊκά ταμεία**.

Στήριξη των τοπικών φορέων για πιο ανθεκτικές κοινότητες

Οι πόλεις μας πρέπει να έχουν καλύτερη πρόσβαση σε χρηματοδότηση, καθοδήγηση και κατάρτιση προκειμένου να αντιμετωπίσουν τις τρέχουσες προκλήσεις και να αυξήσουν την ανθεκτικότητά τους. Η Επιτροπή στηρίζει τους τοπικούς συντονιστές πρόληψης μέσω του **δικτύου για την ευαισθητοποίηση σχετικά με τη ριζοσπαστικοποίηση**. Επιπλέον, στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «Οι πόλεις της ΕΕ κατά της ριζοσπαστικοποίησης», η Επιτροπή προάγει τη διεξαγωγή στρατηγικών διαλόγων μεταξύ των πόλεων. Για να ενισχυθεί η ανθεκτικότητα, είναι επίσης σημαντικό να **υπάρξει συνεργασία με τις κοινότητες** και να επιδιωχθεί η ενδυνάμωσή τους μέσω μιας προσέγγισης από τη βάση προς την κορυφή, σε στενό συντονισμό με τα κράτη μέλη. Στο πλαίσιο του δικτύου για την ευαισθητοποίηση σχετικά με τη ριζοσπαστικοποίηση θα προσδιοριστούν βέλτιστες πρακτικές και θα

¹⁷ <https://www.christchurchcall.com/call.html>.

¹⁸ Τα αποτελέσματα είναι συνολικά θετικά, δεδομένου ότι οι εταιρείες ΤΠ αξιολογούν το 90 % του επισήμασμένου περιεχομένου εντός 24 ωρών και αφαιρούν το 71 % του περιεχομένου που θεωρείται παράνομη ρητορική μίσους. https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/combatting-discrimination/racism-and-xenophobia/eu-code-conduct-countering-illegal-hate-speech-online_en.

προαχθούν προσεγγίσεις κοινοτικής αστυνόμευσης¹⁹ και συμμετοχής για την ανάπτυξη σχέσης εμπιστοσύνης με τις κοινότητες, αλλά και μεταξύ αυτών.

Η προώθηση της συμπεριληπτικότητας και η παροχή ευκαιριών στους νέους που βρίσκονται σε κίνδυνο μέσω προγραμμάτων εκπαίδευσης, πολιτισμού, νεότητας και αθλητισμού μπορούν να συμβάλουν περαιτέρω στην πρόληψη της ριζοσπαστικοποίησης και στη συνοχή στο εσωτερικό της ΕΕ. Η Επιτροπή θα ενισχύσει τη στήριξή της όσον αφορά τις προσπάθειες των κρατών μελών και άλλων ενδιαφερόμενων μερών στον τομέα της **ένταξης και της κοινωνικής συμπερίληψης** μέσω των μέτρων που περιλαμβάνονται στο σχέδιο δράσης για την ενσωμάτωση και την ένταξη²⁰.

Δεδομένου του σημαντικού **ρόλου που διαδραματίζει η μη τυπική εκπαίδευση** όσον αφορά τη ριζοσπαστικοποίηση και τις πιθανές συνδέσεις με εξτρεμιστικές ιδεολογίες, η Επιτροπή θα διευκολύνει τη συνεργασία μεταξύ **σχολείων, κοινοτήτων (συμπεριλαμβανομένων των θρησκευτικών ομάδων), εργαζομένων στον τομέα της νεολαίας, κοινωνικών λειτουργών και οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών**. Η Επιτροπή θα στηρίξει επίσης τα κράτη μέλη στην ανταλλαγή εμπειριών και ορθών πρακτικών όσον αφορά τις ανταλλαγές μεταξύ θρησκευτικών ηγετών και ηγετών σε επίπεδο κοινοτήτων σε θέματα πρόληψης της ριζοσπαστικοποίησης, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που δραστηριοποιούνται στα σχολεία και τις φυλακές.

Ο κοινωνικός αποκλεισμός, οι διακρίσεις και η περιθωριοποίηση, είτε είναι πραγματικά είτε αντιληπτά, μπορούν να καταστήσουν τα άτομα πιο ευάλωτα σε ριζοσπαστικές ρητορικές και να απειλήσουν περαιτέρω την κοινωνική συνοχή. Συνεπώς, η Επιτροπή θα συνεχίσει επίσης τη δράση της που προβλέπεται στο σχέδιο δράσης για την καταπολέμηση του ρατσισμού.²¹

Φυλακές, αποκατάσταση και επανένταξη

Οι διαδικασίες ριζοσπαστικοποίησης πρέπει να εντοπίζονται το νωρίτερο δυνατόν ώστε να είναι δυνατή η έγκαιρη διεξαγωγή δραστηριοτήτων απεμπλοκής. Θα ενισχύσουμε τη δράση της ΕΕ σε τρεις βασικούς τομείς: **φυλακές, αποκατάσταση και επανένταξη**. Πρώτον, μέσω του προσδιορισμού βέλτιστων προσεγγίσεων σχετικά με την αντιμετώπιση και την εκτίμηση κινδύνου των ριζοσπαστικοποιημένων κρατουμένων και των δραστών τρομοκρατικών ενεργειών²², καθώς και μέσω της στήριξης της κατάρτισης των επαγγελματιών που δραστηριοποιούνται στον εν λόγω τομέα²³. Δεύτερον, μέσω της αξιοποίησης των στοιχείων του Εγχειριδίου αποκατάστασης του δικτύου για την ευαισθητοποίηση σχετικά με τη ριζοσπαστικοποίηση,²⁴ η Επιτροπή θα στηρίξει τα κράτη μέλη ώστε να παρέχουν πιο εξατομικευμένη καθοδήγηση σχετικά με την αποκατάσταση και την επανένταξη ριζοσπαστικοποιημένων κρατουμένων, μεταξύ άλλων μετά την αποφυλάκιση. Τρίτον, μέσω της ανάπτυξης μιας μεθοδολογίας με κοινά πρότυπα και δείκτες για την αξιολόγηση της

¹⁹ Στο πλαίσιο αυτό, η κοινοτική αστυνόμευση είναι μια συνεργατική προσπάθεια μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου και των κοινοτήτων για την πρόληψη και την αντιμετώπιση προκλήσεων που σχετίζονται με τη βίαιη ριζοσπαστικοποίηση.

²⁰ COM(2020) 758 final.

²¹ Μια Ένωση ισότητας: σχέδιο δράσης της ΕΕ για την καταπολέμηση του ρατσισμού 2020-2025, COM(2020) 565 final της 18ης Σεπτεμβρίου 2020.

²² Η Επιτροπή θα εργαστεί επίσης στο θέμα της προφυλάκισης, έχοντας υπόψη ότι τα μεγάλα διαστήματα προφυλάκισης ενδέχεται να εντείνουν τον κίνδυνο ριζοσπαστικοποίησης.

²³ Στους επαγγελματίες αυτούς περιλαμβάνεται το σωφρονιστικό προσωπικό και το προσωπικό δικαστικής επιτήρησης, καθώς και άλλοι επαγγελματίες που εργάζονται στις φυλακές και μετά την αποφυλάκιση (π.χ. ιερείς, ψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί, ΜΚΟ κ.λπ.).

²⁴ https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/networks/radicalisation_awareness_network/ran-papers/docs/ran_rehab_manual_en.pdf

αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων επανένταξης²⁵. Στο πλαίσιο οποιωνδήποτε προσπαθειών για την αποκατάσταση και την επανένταξη παιδιών, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ειδικές ανάγκες και τα δικαιώματά τους²⁶.

Το ζήτημα των **αλλοδαπών τρομοκρατών μαχητών και των μελών των οικογενειών τους**, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που βρίσκονται επί του παρόντος σε κέντρα και στρατόπεδα κράτησης στη βορειοανατολική Συρία, εγείρει ειδικές και σύνθετες προκλήσεις, οι οποίες απαιτούν συντονισμό των ενδιαφερόμενων μερών σε όλα τα επίπεδα. Η Επιτροπή θα στηρίζει περαιτέρω τα κράτη μέλη για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και θα αυξήσει επίσης τη στήριξη για την κατάρτιση των επαγγελματιών και την ανταλλαγή γνώσεων και πληροφοριών στον εν λόγω τομέα, λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές ανάγκες και τα δικαιώματα των παιδιών των αλλοδαπών τρομοκρατών μαχητών. Επιπλέον, η Επιτροπή θα συνδράμει επίσης τα κράτη μέλη ώστε να εντείνουν τις προσπάθειές τους για τη διασφάλιση της δίωξης των αλλοδαπών τρομοκρατών μαχητών μέσω της στήριξης των εργασιών στον τομέα αυτόν σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Εδραίωση των γνώσεων και της στήριξης

Για την ανάληψη πιο συντονισμένης δράσης και την εξασφάλιση πιο συγκροτημένης προβολής σε εθνικό επίπεδο, σε πρώτο στάδιο η Επιτροπή θα στηρίζει τη δημιουργία και την περαιτέρω ανάπτυξη **εθνικών δικτύων** σχετικών φορέων, συμπεριλαμβανομένων των επαγγελματιών και των **εθνικών κέντρων εμπειρογνώσεως**²⁷. Σε δεύτερο στάδιο, η Επιτροπή θα προτείνει τη δημιουργία **κόμβου γνώσεων της ΕΕ για την πρόληψη της ριζοσπαστικοποίησης** για τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής, τους επαγγελματίες και τους ερευνητές. Ο κόμβος γνώσεων της ΕΕ θα διαδίδει γνώσεις και εμπειρογνωμοσύνη, ενώ παράλληλα θα προάγει την πλήρη αξιοποίηση των **δυνατοτήτων χρηματοδότησης στο πλαίσιο των διάφορων προγραμμάτων της ΕΕ**²⁸, θα αξιολογεί παρεμβάσεις, θα πιστοποιεί βέλτιστες πρακτικές και θα προσφέρει στοχευμένη στήριξη σε ενδιαφερόμενα μέρη σε εθνικό και τοπικό επίπεδο. Θα μπορούσε πιθανώς να εντάξει στους κόλπους του ένα μελλοντικό κέντρο της ΕΕ για τα θύματα της τρομοκρατίας με στόχο την παροχή εμπειρογνώσεως και τη στήριξη των εθνικών αρχών και των οργανώσεων στήριξης θυμάτων²⁹. Άλλοι σχετικοί τομείς περιλαμβάνουν την έρευνα, την παροχή πληροφοριών σχετικά με ριζοσπαστικές ιδεολογίες, οργανώσεις και δίκτυα και τη διάδοση αντεπιχειρημάτων και εναλλακτικών επιχειρημάτων, καθώς και τη συνεργασία με ηγέτες σε επίπεδο κοινοτήτων και θρησκευτικούς ηγέτες.

²⁵ Απαντήσεις σχετικά με μοντέλα συνεργασίας και πρωτόκολλα για την απεμπλοκή και την επανένταξη, καθώς και σχετικά με την ετοιμότητα των ενδιαφερόμενων μερών, θα παρασχεθούν στο πλαίσιο έργων κατόπιν ειδικής πρόσκλησης ύψους 4 εκατ. EUR του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας. Αντικείμενο των έργων θα αποτελέσουν η απεμπλοκή και η επανένταξη εξτρεμιστών δραστών και ριζοσπαστικοποιημένων ατόμων που σχετίζονται με τον βίαιο δεξιό εξτρεμισμό και τον ισλαμικό εξτρεμισμό, συμπεριλαμβανομένης της επιστροφής αλλοδαπών τρομοκρατών μαχητών και των οικογενειών τους.

²⁶ Οδηγία (ΕΕ) 2016/800 σχετικά με τις δικονομικές εγγυήσεις για τα παιδιά που είναι ύποπτοι ή κατηγορούμενοι στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών (ΕΕ L 132 της 21.5.2016, σ. 1). Βλ. αιτιολογική σκέψη 9: «Στα παιδιά που είναι ύποπτοι ή κατηγορούμενοι στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών θα πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή, ώστε να διαφυλάσσεται το δυναμικό τους για ανάπτυξη και επανένταξή τους στην κοινωνία.»

²⁷ Με ενδεχόμενη συγχρηματοδότηση μέσω των εθνικών προγραμμάτων του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας.

²⁸ Πιο συγκεκριμένα, χρηματοδότησης στο πλαίσιο του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας, του προγράμματος «Ιθαγένεια, ισότητα, δικαιώματα και αξίες», του προγράμματος «Δικαιοσύνη», του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης, του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ και του προγράμματος Erasmus+.

²⁹ Αυτό το μελλοντικό κέντρο θα μπορούσε να αξιοποιήσει τις εργασίες του διετούς πιλοτικού έργου του κέντρου εμπειρογνώσεως της ΕΕ για τα θύματα της τρομοκρατίας και να εξασφαλίσει τη στενή συνεργασία με υφιστάμενα δίκτυα στον τομέα των δικαιωμάτων των θυμάτων, όπως το Ευρωπαϊκό Δίκτυο για τα δικαιώματα των θυμάτων και τα ενιαία σημεία επαφής για τα θύματα τρομοκρατίας.

Τέλος, αξιοποιώντας την έρευνα, η Επιτροπή θα αναπτύξει καθοδήγηση για τα κράτη μέλη και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με τους **μοναχικούς δράστες**, συμπεριλαμβανομένων εκτιμήσεων κινδύνου και πιθανών μέτρων αντιμετώπισης αυτού του φαινομένου.

ΚΥΡΙΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Η Επιτροπή:

- Θα προτείνει τη θέσπιση νομοθετικής πράξης για τις ψηφιακές υπηρεσίες.
- Σε συνεργασία με την Ευρωπόλ, θα παράσχει καθοδήγηση για την εφαρμογή του πρωτοκόλλου διαχείρισης κρίσεων της ΕΕ.
- Θα στηρίζει τα κράτη μέλη ώστε να αναπτύξουν στρατηγική επικοινωνία και να αυξήσουν τη διάδοση αντεπιχειρημάτων και εναλλακτικών αφηγημάτων.
- Θα παράσχει καθοδήγηση σχετικά με τη διαχείριση και τις εκτιμήσεις κινδύνου στις φυλακές, καθώς και σχετικά με την έγκαιρη αποκατάσταση και επανένταξη.
- Θα προαγάγει την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών με στόχο τη διαχείριση της επιστροφής των αλλοδαπών τρομοκρατών μαχητών και των μελών των οικογενειών τους.
- Θα προτείνει τη δημιουργία ενός κόμβου γνώσεων της ΕΕ σχετικά με την πρόληψη της ριζοσπαστικοποίησης και θα στηρίζει τα εθνικά δίκτυα ενδιαφερόμενων μερών και τα εθνικά κέντρα.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο παροτρύνονται:

- Να προβούν, κατεπειγόντως, στην έκδοση του κανονισμού για τη διάδοση τρομοκρατικού περιεχομένου στο διαδίκτυο.

Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη:

- Θα διασφαλίζουν ότι τα έργα που δεν συνάδουν με τις ευρωπαϊκές αξίες ή επιδιώκουν παράνομους στόχους δεν θα λαμβάνουν στήριξη από κρατικούς πόρους. Θα αναπτύξουν την ανθεκτικότητα των κοινοτήτων μέσω των μέτρων που περιλαμβάνονται στο σχέδιο δράσης για την ενσωμάτωση και την ένταξη.

3. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Η ενίσχυση της απόκρισης για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας πρέπει να περιλαμβάνει τη μείωση των τρωτών σημείων που μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο εκμετάλλευσης ή στόχο τρομοκρατών. Μέσω της καλύτερης προστασίας των συνόρων μας και της στέρησης από τους τρομοκράτες των μέσων που χρησιμοποιούν για τη διάπραξη τρομοκρατικών ενεργειών, μπορούμε να παρέχουμε προστασία έναντι πιθανών επιθέσεων.

Προστασία των ατόμων σε δημόσιους χώρους

Στη συντριπτική τους πλειονότητα, οι τρομοκρατικές επιθέσεις είχαν ως στόχο άτομα σε δημόσιους χώρους, οι οποίοι είναι ιδιαίτερα ευάλωτοι λόγω του ανοικτού και προσβάσιμου χαρακτήρα τους. Πρέπει να διαφυλάξουμε τον ανοικτό χαρακτήρα αυτών των χώρων, ενισχύοντας ταυτόχρονα την ασφάλειά τους μέσω της εφαρμογής ισχυρότερων μέτρων

φυσικής προστασίας που δεν έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία οχυρών³⁰ και θα συνεχίσουν να επιτρέπουν την ελεύθερη και ασφαλή κυκλοφορία των ατόμων. Για τον λόγο αυτόν, η Επιτροπή θα εντείνει τις προσπάθειες που καταβάλλονται σε επίπεδο ΕΕ για την προώθηση λύσεων **ασφάλειας βάσει σχεδιασμού**, χάρη στις οποίες θα δημιουργηθούν συνθήκες ασφάλειας στους δημόσιους χώρους (κτίρια και υποδομές) ήδη από την έναρξη των διαδικασιών σχεδιασμού και πολεοδομικού σχεδιασμού. Η Επιτροπή θα εκδώσει ένα εικονικό **βιβλίο αρχιτεκτονικής για τον πολεοδομικό σχεδιασμό**, το οποίο μπορεί να αποτελέσει πηγή έμπνευσης για τις αρχές, ώστε να ενσωματώσουν τις πτυχές της ασφάλειας στη διαδικασία σχεδιασμού μελλοντικών δημόσιων χώρων και στη διαδικασία ανακαίνισης υφιστάμενων δημόσιων χώρων.

Το **φόρουμ της ΕΕ για την προστασία των δημόσιων χώρων** έχει συσπειρώσει ευρεία ομάδα ατόμων που είναι υπεύθυνα για την ασφάλεια δημόσιων χώρων. Μέλη αυτής της ομάδας είναι, μεταξύ άλλων, αρχές των κρατών μελών της ΕΕ και ιδιωτικοί φορείς εκμετάλλευσης, π.χ. εκείνοι που είναι υπεύθυνοι για εμπορικά κέντρα, υπηρεσίες μεταφορών ή χώρους φιλοξενίας. Υπάρχουν πολλά διδάγματα που μπορούμε να αντλήσουμε από διαφορετικές εμπειρίες στον τομέα της προστασίας των δημόσιων χώρων³¹. Η Επιτροπή έχει δεσμευτεί να ενισχύσει αυτό το φόρουμ, το οποίο θα πρέπει να συλλέγει, να ενοποιεί και να διαδίδει γνώσεις, καθώς και να στηρίζει τη δέσμευση της ΕΕ για την αστική ασφάλεια και ανθεκτικότητα και να χρησιμοποιεί στοχευμένη χρηματοδότηση για να συμβάλλει στη βελτίωση της προστασίας των δημόσιων χώρων³². Η Επιτροπή θα διερευνήσει επίσης τη δυνατότητα **καθορισμού ελάχιστων υποχρεώσεων** για τους φορείς ή τα άτομα που είναι υπεύθυνα για τη διαφύλαξη της ασφάλειας των δημόσιων χώρων, ώστε να καταστεί σαφές τι αναμένεται από τους φορείς εκμετάλλευσης δημόσιων χώρων.

Οι τόποι λατρείας έχουν ιδιαίτερα υψηλή συμβολική αξία και έχουν συχνά αποτελέσει στόχο τρομοκρατών. Πρέπει να προστατεύσουμε καλύτερα τις εκκλησίες, τα τζαμιά και τις συναγωγές, καθώς και άλλους θρησκευτικούς χώρους ανά την ΕΕ. Θα πρέπει επίσης να προαγάγουμε τη συνεργασία μεταξύ των διάφορων θρησκευτικών κοινοτήτων και των οικείων εθνικών αρχών στο πλαίσιο της ανταλλαγής εμπειριών. Από το 2021 στόχος της Επιτροπής είναι να στηρίξει έργα για την ενίσχυση της φυσικής προστασίας των τόπων λατρείας σε στενό συντονισμό με τα κράτη μέλη.

Πόλεις: η ραχοκοκαλιά της αστικής ασφάλειας

Οι τοπικές και περιφερειακές αρχές διαδραματίζουν καίριο ρόλο στην προστασία των δημόσιων χώρων και την πρόληψη της ριζοσπαστικοποίησης. Σε συνδυασμό με τη σύμπραξη για την ασφάλεια στους δημόσιους χώρους στο πλαίσιο του αστικού θεματολογίου της ΕΕ και αξιοποιώντας την επιτυχή πρωτοβουλία «Οι πόλεις της ΕΕ κατά της ριζοσπαστικοποίησης», η Επιτροπή θα προτείνει μια **δέσμευση της ΕΕ για την αστική ασφάλεια και ανθεκτικότητα**, καθορίζοντας βασικές αρχές και στόχους για τις τοπικές

³⁰ Η Επιτροπή έχει εκδώσει υλικό καθοδήγησης σχετικά με τρόπους φυσικής προστασίας των δημόσιων χώρων, π.χ. <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/guideline-building-perimeter-protection>

³¹ Βλ. επίσης έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής – Good practices to support the protection of public spaces, 20.3.2019, SWD (2019) 140 final.

³² Στο πλαίσιο του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας — Αστυνομία, η Επιτροπή δημοσίευσε, το 2017, το 2019 και το 2020, προσκλήσεις υποβολής προτάσεων έργων με στόχο τη βελτίωση της προστασίας δημόσιων χώρων, έργων αξίας άνω των 40 εκατ. EUR για πρωτοβουλίες ενδιαφερόμενων μερών. Το Ταμείο έχει στηρίξει επίσης τις δραστηριότητες κατάρτισης και τις ασκήσεις διάφορων δικτύων επιβολής του νόμου που προστατεύουν δημόσιους χώρους από την τρομοκρατία, όπως το δίκτυο ειδικών μονάδων παρέμβασης ATLAS, καθώς και την έναρξη συμβουλευτικών δραστηριοτήτων για την προστασία της ασφάλειας.

αρχές στους τομείς αυτούς, και θα απευθύνει έκκληση στις ενδιαφερόμενες πόλεις να προσχωρήσουν σε ένα θετικό θεματολόγιο για την πρόληψη και την καταπολέμηση της ριζοσπαστικοποίησης και τον περιορισμό των τρωτών σημείων στους δημόσιους χώρους. Οι πόλεις που θα συμμετάσχουν στη δέσμευση θα καταστούν μέλη της πρωτοβουλίας σε επίπεδο ΕΕ «**Οι πόλεις κατά της ριζοσπαστικοποίησης και της τρομοκρατίας**», μέσω της οποίας η Επιτροπή θα διευκολύνει την ανταλλαγή ορθών πρακτικών και θα στηρίζει έργα υπό την καθοδήγηση των πόλεων, καθώς και προσπάθειες παροχής συμβουλών από ομοτίμους. Η Επιτροπή θα κινητοποιήσει όλα τα διαθέσιμα μέσα χρηματοδότησης για να στηρίζει την υλοποίηση της δέσμευσης.

Εκτός από το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας, τα κονδύλια της πολιτικής συνοχής της ΕΕ μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την αύξηση της δημόσιας ασφάλειας στις πόλεις μέσω επενδύσεων που αποσκοπούν στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, της ένταξης και της ανθεκτικότητάς τους με στόχο την πρόληψη της ριζοσπαστικοποίησης και την αναβάθμιση των δημόσιων υποδομών. Η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τα κράτη μέλη με στόχο τη βελτίωση της ενημέρωσης σχετικά με τις διαθέσιμες ευκαιρίες χρηματοδότησης, και απευθύνει έκκληση στα κράτη μέλη να αξιοποιήσουν πλήρως τα κονδύλια της πολιτικής συνοχής της ΕΕ, ώστε να συμπεριλάβουν τέτοιες επενδύσεις στα προγράμματά τους μετά το 2020. Οι επενδύσεις που αποτελούν προϊόν ολοκληρωμένων, βιώσιμων στρατηγικών για την αστική ανάπτυξη θα αντιπροσωπεύουν, όπως προτείνει η Επιτροπή, πάνω από το 6 % των κονδυλίων από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης.

Ενίσχυση της ανθεκτικότητας των κρίσιμων υποδομών

Οι κρίσιμες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των συγκοινωνιακών κόμβων, των σταθμών παραγωγής ενέργειας, των υποδομών υγειονομικής περίθαλψης και των εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων, διατρέχουν τον κίνδυνο να καταστούν πιθανός στόχος τρομοκρατικής επίθεσης. Οι φορείς εκμετάλλευσης κρίσιμων υποδομών είναι υπεύθυνοι για την παροχή υπηρεσιών οι οποίες είναι βασικές για την κάλυψη ζωτικών κοινωνικών αναγκών. Ταυτόχρονα, αυτοί οι φορείς εκμετάλλευσης συνεχίζουν να εξαρτώνται ολοένα και περισσότερο ο ένας από τον άλλον και είναι αντιμέτωποι με ένα ολοένα και πιο σύνθετο περιβάλλον κινδύνων. Αυτοί οι κίνδυνοι περιλαμβάνουν τις τρομοκρατικές επιθέσεις, τις φυσικές καταστροφές, τα ατυχήματα και τις κακόβουλες απειλές. Για να διασφαλιστούν η αξιόπιστη παροχή βασικών υπηρεσιών σε ολόκληρη την ΕΕ και η αξιόπιστη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, είναι αναγκαίο να διασφαλιστεί η ανθεκτικότητα των κρίσιμων φορέων εκμετάλλευσης βασικών υπηρεσιών, δηλ. ότι είναι επαρκώς προετοιμασμένοι να προλαμβάνουν, να μετριάζουν και να ανακάμπτουν από διαταραχές. Η Επιτροπή θα θεσπίσει **σύνολο μέτρων** με στόχο την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των φορέων εκμετάλλευσης έναντι τόσο των φυσικών όσο και των ψηφιακών κινδύνων.

Ασφάλεια των συνόρων

Αλλοδαποί τρομοκράτες μαχητές που είχαν επιστρέψει παράνομα από τη Συρία εμπλέκονταν στη φονική επίθεση στο Παρίσι στις 13 Νοεμβρίου 2015. Το γεγονός αυτό ανέδειξε τις καταστροφικές συνέπειες των αστοχιών στον τομέα της ασφάλειας των συνόρων³³. Εκτιμάται ότι 50 000 άτομα έχουν ταξιδέψει στη Συρία και το Ιράκ με σκοπό να ενταχθούν

³³ Οι δράστες των επιθέσεων στο Παρίσι τον Νοέμβριο του 2015 ήταν μέλη του ISIS στη Συρία ή στο Ιράκ. [...] Κατά τα προηγούμενα έτη, είχε αναφερθεί ότι οι περισσότεροι αλλοδαποί τρομοκράτες μαχητές χρησιμοποιούν τα δικά τους γνήσια ταξιδιωτικά έγγραφα. Εντούτοις, είναι σαφές ότι γίνεται χρήση πλαστών εγγράφων, όπως συνέβη με ορισμένα άτομα που ενεπλάκησαν στις επιθέσεις στο Παρίσι τον Νοέμβριο του 2015 (Ευρωπόλ, Έκθεση για την κατάσταση και τις τάσεις της τρομοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, 2016).

σε τζιχαντιστικές ομάδες, συμπεριλαμβανομένων 5 000 ατόμων από την ΕΕ, εκ των οποίων περίπου το ένα τρίτο εξακολουθεί να βρίσκεται στην περιοχή. Για να διαφυλαχθεί η ασφάλεια των πολιτών μας, είναι κρίσιμης σημασίας οι αρχές επιβολές του νόμου να μπορούν να εντοπίζουν τόσο τους πολίτες της ΕΕ όσο και τους πολίτες τρίτων χωρών που είναι ύποπτοι για τρομοκρατικές ενέργειες στα εξωτερικά σύνορα. Η Ευρωπόλ, ο Frontex και ο eu-Lisa θα συνεχίσουν να στηρίζουν τα κράτη μέλη στον τομέα της ασφάλειας των συνόρων.

Είναι αναγκαίο να ενισχύσουμε τη λειτουργία του χώρου Σένγκεν χωρίς εσωτερικά σύνορα. Στις 30 Νοεμβρίου 2020 η Επιτροπή διοργάνωσε φόρουμ Σένγκεν με στόχο την έναρξη πολιτικής συζήτησης χωρίς αποκλεισμούς για την ενίσχυση του χώρου Σένγκεν με βάση την αμοιβαία εμπιστοσύνη. Τα αποτελέσματα θα τροφοδοτήσουν τη στρατηγική για τον χώρο Σένγκεν, την οποία η Επιτροπή σκοπεύει να παρουσιάσει το 2021 και στο πλαίσιο της οποίας θα προτείνει τρόπους επανεξέτασης του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, βελτίωσης του μηχανισμού αξιολόγησης και ενίσχυσης της διακυβέρνησης του χώρου Σένγκεν, ενίσχυσης της αστυνομικής συνεργασίας και της ανταλλαγής πληροφοριών, καθώς και ενίσχυσης των εξωτερικών συνόρων.

Παράλληλα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ολοκληρώσουν επείγοντως τον εκσυγχρονισμό της διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων στο πλαίσιο των συμφωνηθέντων χαρτών πορείας, με στόχο την ανάπτυξη του πλέον σύγχρονου συστήματος διαχείρισης των συνόρων³⁴. Παρά την πρόοδο που έχει συντελεστεί, απαιτούνται περισσότερες προσπάθειες. Παρότι τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν παρεκκλίσεις υπό ορισμένες προϋποθέσεις, είναι σημαντικό να επιτύχουν γρήγορα τον στόχο της διενέργειας **συστηματικών ελέγχων σε όλους τους ταξιδιώτες με χρήση οικείων βάσεων δεδομένων** στα εξωτερικά σύνορα. Κατά τα μέσα του 2021 η Επιτροπή θα αναπτύξει **καθοδήγηση**, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, ώστε να διασφαλίσει ότι οι παρεκκλίσεις χρησιμοποιούνται σε περιορισμένο βαθμό και πληρούν τα υψηλότερα πρότυπα ασφάλειας.

Η αποτελεσματικότητα των συστημάτων ελέγχων εξαρτάται από την ποιότητα και τη **διαλειτουργικότητα των συστημάτων πληροφοριών της ΕΕ**³⁵. Τα νέα και αναβαθμισμένα συστήματα πληροφοριών μεγάλης κλίμακας της ΕΕ³⁶ θα βελτιώσουν την ασφάλεια και θα ενισχύσουν την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα των ελέγχων στα εξωτερικά σύνορα. Χάρη στη διαλειτουργικότητα, οι απαραίτητες πληροφορίες θα καθίστανται άμεσα διαθέσιμες στους αστυνομικούς και τους συνοριοφύλακες που πρέπει να τις γνωρίζουν. Κρίσιμης σημασίας είναι το **σύστημα εισόδου/εξόδου (ΣΕΕ)**³⁷, το οποίο είναι ένα αυτοματοποιημένο σύστημα για την καταχώριση των ταξιδιωτών από τρίτες χώρες. Το σύστημα αυτό θα συμβάλει στον εντοπισμό όλων των υπηκόων τρίτων χωρών που εισέρχονται στο έδαφος κρατών μελών, καθώς και στον εντοπισμό περιπτώσεων πλαστοπροσωπίας.

³⁴ Εφαρμογή της νέας αρχιτεκτονικής και διαλειτουργικότητας ΤΠ, εφαρμογή του κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή EBCG 2.0, ταχεία έγκριση της πρότασης σχετικά με τον έλεγχο διαλογής.

³⁵ <https://www.eulisa.europa.eu/Activities/Interoperability>. Σύμφωνα με το ευρωπαϊκό πλαίσιο διαλειτουργικότητας: https://ec.europa.eu/isa2/eif_el · βλ. COM(2017) 134 final.

³⁶ Το σύστημα πληροφοριών Σένγκεν, το σύστημα εισόδου/εξόδου, το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις, το σύστημα Eurodac, το Ευρωπαϊκό Σύστημα Πληροφοριών Ποινικού Μητρώου (το μέρος του που σχετίζεται με τους υπηκόους τρίτων χωρών και τους ανιθαγενείς).

³⁷ Όπως θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/2226 της 9.12.2017, ΕΕ L 327.

Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Πληροφοριών και Αδειοδότησης Ταξιδιού (ETIAS)³⁸, ένα σύστημα προαναχωρησιακής αδειοδότησης για τους ταξιδιώτες που απαλλάσσονται από την υποχρέωση θεώρησης, είναι εξίσου σημαντικό. Ένας ειδικός **κατάλογος επιτήρησης ETIAS** θα καταστήσει δυνατή την καλύτερη χρήση των πληροφοριών σχετικά με άτομα που είναι ύποπτα για τρομοκρατικές δραστηριότητες ή συνδέονται με τρομοκρατικές δραστηριότητες, παρέχοντας στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να λαμβάνουν υπόψη τις εν λόγω πληροφορίες κατά την έκδοση αδειών ταξιδιού. Επιπλέον, οι έλεγχοι με βάση το μελλοντικό κεντρικό σύστημα για τον εντοπισμό των κρατών μελών που διαθέτουν πληροφορίες σχετικά με καταδικαστικές αποφάσεις εις βάρος υπηκόων τρίτων χωρών και ανιθαγενών (**ECRIS-TCN**)³⁹ θα επιτρέπουν να εξακριβώνεται αν ένας συγκεκριμένος υπήκοος τρίτης χώρας ή ένα άτομο με διπλή ιθαγένεια ΕΕ / τρίτης χώρας είχε καταδικαστεί στο παρελθόν για σοβαρό έγκλημα στην ΕΕ και σε ποιο κράτος μέλος. Η διαλειτουργικότητα μεταξύ του ΣΕΕ, του ETIAS και του ECRIS-TCN θα οδηγήσει σε συστηματικότερη πληροφόρηση των υπαλλήλων επιβολής του νόμου, των συνοριοφυλάκων και των υπαλλήλων των υπηρεσιών μετανάστευσης και θα συμβάλει στην καταπολέμηση της πλαστοπροσωπίας. Συνεπώς, τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβούν στην ταχεία και πλήρη εφαρμογή αυτών των συστημάτων και να καταστήσουν δυνατή τη διαλειτουργικότητά τους.

Οι τρεις νέοι κανονισμοί για το **Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν (SIS)**, που τέθηκαν σε ισχύ τον Δεκέμβριο του 2018⁴⁰, θέσπισαν διάφορα μέτρα για τη βελτίωση της ανταλλαγής πληροφοριών, μεταξύ άλλων σχετικά με ύποπτους τρομοκράτες. Είναι κρίσιμης σημασίας τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν όλες τις **νέες λειτουργικές δυνατότητες του SIS** το συντομότερο δυνατόν. Πιο συγκεκριμένα, τα κράτη μέλη θα πρέπει επειγόντως να αναπτύξουν τη **λειτουργία αναζήτησης δακτυλικών αποτυπωμάτων** στο αυτόματο σύστημα αναγνώρισης δακτυλικών αποτυπωμάτων (AFIS) του SIS για τους υπαλλήλους τους, ιδίως στα εξωτερικά σύνορα.

Είναι επίσης αναγκαίο οι **πληροφορίες από τρίτες χώρες σχετικά με αλλοδαπούς τρομοκράτες μαχητές**, που παρέχονται από αξιόπιστες τρίτες χώρες, να καταχωρίζονται στο SIS. Μαζί με την παρούσα ανακοίνωση, η Επιτροπή παρουσιάζει μια ενισχυμένη εντολή της Ευρωπόλ και μια τροποποίηση του κανονισμού σχετικά με την εγκατάσταση, τη λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) που θα δώσει τη δυνατότητα στην Ευρωπόλ να δημιουργεί ειδικές καταχωρίσεις στο SIS σε συνεννόηση με τα κράτη μέλη. Είναι επείγουσα ανάγκη να τεθεί σε εφαρμογή η εθελοντική διαδικασία για την επεξεργασία εκκρεμών και μελλοντικών δεδομένων που παρέχουν τρίτες χώρες, η οποία συζητήθηκε μεταξύ των κρατών μελών. Παράλληλα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενθαρρυνθούν ώστε να καθιστούν διαθέσιμες τις ανακοινώσεις της Ιντερπόλ που σχετίζονται με ύποπτους τρομοκράτες κατά τους συνοριακούς ελέγχους πρώτης γραμμής.

Επιπλέον, σύμφωνα με τους νέους κανόνες, εκτός από την έκδοση **απαγορεύσεων εισόδου**, διάρκειας έως 5 ετών, στο πλαίσιο μιας απόφασης επιστροφής⁴¹, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εισάγουν **καταχωρίσεις στο SIS** σχετικά με τους υπηκόους τρίτων χωρών για τους οποίους έχει εκδοθεί απόφαση επιστροφής (από το 2022), καθώς και σχετικά με περιπτώσεις άρνησης

³⁸ Όπως θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1240 της 19.9.2018, ΕΕ L 236, σ. 1.

³⁹ Όπως θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/816 της 22.5.2019, ΕΕ L 135, σ. 1.

⁴⁰ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1860, κανονισμός (ΕΕ) 2018/1861 και κανονισμός (ΕΕ) 2018/1862.

⁴¹ Οδηγία 2008/115/ΕΚ. Η διάρκεια της απαγόρευσης εισόδου μπορεί να υπερβαίνει την 5ετία εάν ο εν λόγω υπήκοος τρίτης χώρας αντιπροσωπεύει σοβαρή απειλή για τη δημόσια τάξη, τη δημόσια ασφάλεια ή την εθνική ασφάλεια. Επιπλέον, τα κράτη μέλη παραμένουν ελεύθερα να θεσπίζουν μέτρα για την απαγόρευση της εισόδου και της διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν σε τρίτη χώρα.

εισόδου και διαμονής. Με αυτόν τον τρόπο, οι αποφάσεις επιστροφής και οι απαγορεύσεις εισόδου και διαμονής θα καθίστανται ορατές σε όλες τις αρχές που έχουν πρόσβαση στο SIS. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι αυτές οι καταχωρίσεις περιέχουν επίσης πληροφορίες σχετικά με το αν ο υπήκοος τρίτης χώρας αντιπροσωπεύει σοβαρή απειλή για την ασφάλεια, καθώς και σχετικά με το αν το άτομο ενεπλάκη σε σχετιζόμενες με τρομοκρατία δραστηριότητες.

Η επεξεργασία των **εκ των προτέρων πληροφοριών σχετικά με τους επιβάτες (API)** και των δεδομένων που περιέχονται στις **καταστάσεις με τα ονόματα των επιβατών (PNR)** διαδραματίζει ζωτικό ρόλο στον προσδιορισμό, την πρόληψη, τον εντοπισμό και την εξάρθρωση της τρομοκρατίας και άλλων σοβαρών εγκλημάτων. Για να εξορθολογιστεί η χρήση των δεδομένων API, μεταξύ άλλων για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, η Επιτροπή θα υποβάλει πρόταση για την **αναθεώρηση της οδηγίας API** το 2021 και θα εξετάσει το ενδεχόμενο να προβλεφθεί η χρήση αυτών των δεδομένων για την καταπολέμηση σοβαρών εγκλημάτων, ενώ παράλληλα θα βελτιωθούν η αποτελεσματικότητα της χρήσης των δεδομένων API και η συνοχή με άλλα μέσα όπως το σύστημα εισόδου/εξόδου, το Ευρωπαϊκό Σύστημα Πληροφοριών και Αδειοδότησης Ταξιδιού και το σύστημα PNR.

Η **χρήση και η ανάλυση των δεδομένων PNR** συνιστούν απαραίτητο εργαλείο για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και του οργανωμένου εγκλήματος, τόσο στην ΕΕ όσο και παγκοσμίως. Η ανάλυση των δεδομένων PNR που διατηρούνται καθιστά δυνατό τον προσδιορισμό άγνωστων μέχρι πρότινος απειλών και παρέχει στις αρχές επιβολής του νόμου καθοδηγητικές ενδείξεις εμπιστευτικού χαρακτήρα σχετικά με εγκλήματα, οι οποίες τους επιτρέπουν να εντοπίζουν ύποπτες πρακτικές ταξιδιού και να εντοπίζουν συνεργάτες τρομοκρατών και εγκληματιών. Η Επιτροπή προτρέπει τα κράτη μέλη που δεν το πράττουν ήδη να συλλέγουν επίσης δεδομένα PNR για πτήσεις εντός της ΕΕ. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να συμμετέχει στη διαδικασία διευκόλυνσης της διαβίβασης δεδομένων PNR σε πλήρη συμμόρφωση με τις νομικές απαιτήσεις της ΕΕ, όπως αποσαφηνίστηκαν από το Δικαστήριο στο πλαίσιο των νέων προτύπων PNR που εξέδωσε ο Διεθνής Οργανισμός Πολιτικής Αεροπορίας (ΔΟΠΑ). Η πλήρης εφαρμογή του ισχύοντος πλαισίου PNR και η υφιστάμενη διμερής συνεργασία με τρίτες χώρες, όπως οι ΗΠΑ και η Αυστραλία, παραμένουν καίριες σημασίας. Παράλληλα, από το 2010 που η Επιτροπή επικαιροποίησε τελευταία φορά την εξωτερική της πολιτική για τα δεδομένα PNR, έχουν αναδυθεί παγκόσμιες τάσεις και νέες πραγματικότητες⁴², οι οποίες θα αποτυπωθούν στην **επανεξέταση της εξωτερικής στρατηγικής της ΕΕ για τη διαβίβαση δεδομένων PNR** το επόμενο έτος.

Λόγω της τρομοκρατικής απειλής για την αεροπορία, οι προσπάθειες πρέπει να συνεχιστούν ώστε να ενισχυθεί η ασφάλεια της αεροπορίας. Η Επιτροπή θα διερευνήσει επιλογές για την κατάρτιση και την εφαρμογή ενός ευρωπαϊκού νομικού πλαισίου για την τοποθέτηση υπευθύνων ασφάλειας σε πτήσεις (συνοδοί ασφάλειας πτήσης).

Στέρηση των μέσων επίθεσης από τους τρομοκράτες

Για να καλύψει το υφιστάμενο νομοθετικό κενό, η Επιτροπή θα εκδώσει **εκτελεστικό κανονισμό** δυνάμει της οδηγίας για τα πυροβόλα όπλα, θεσπίζοντας ένα **σύστημα**

⁴² Όπως η θέσπιση της οδηγίας PNR, καθώς και πράξεων της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων.

ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών σχετικά με τις περιπτώσεις άρνησης χορήγησης αδειών για την απόκτηση πυροβόλου όπλου. Μ' αυτόν τον τρόπο, θα διασφαλιστεί ότι ένα άτομο του οποίου η αίτηση χορήγησης άδειας για την απόκτηση πυροβόλου όπλου έχει απορριφθεί για λόγους ασφάλειας σε ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να καταθέσει παρόμοια αίτηση σε άλλο κράτος μέλος. Αυτές οι εργασίες θα συμπληρωθούν από το **σχέδιο δράσης της ΕΕ κατά της διακίνησης πυροβόλων όπλων**.⁴³ Τα εθνικά σημεία επαφής για τα πυροβόλα όπλα είναι απαραίτητα για την ανάπτυξη πραγματικής γνώσης όσον αφορά την απειλή που σχετίζεται με τα πυροβόλα όπλα, καθώς θα εξασφαλίζουν τη διυπηρεσιακή συνεργασία και τη διασυνοριακή⁴⁴ ανταλλαγή πληροφοριών και στοιχείων. Στο πλαίσιο της προτεραιότητας της ευρωπαϊκής πολυκλαδικής πλατφόρμας κατά των εγκληματικών απειλών (EMPACT) για τα πυροβόλα όπλα, το 2021 η Επιτροπή θα δημοσιεύσει έναν πίνακα αποτελεσμάτων στον οποίο θα παρουσιάζεται η πρόοδος των κρατών μελών όσον αφορά τη δημιουργία τέτοιων σημείων επαφής.

Η απειλή από την κατασκευή **αυτοσχέδιων εκρηκτικών** παραμένει υψηλή, όπως δείχνουν οι πολλαπλές επιθέσεις σε ολόκληρη την ΕΕ⁴⁵. Η ΕΕ έχει θεσπίσει την πιο προηγμένη νομοθεσία παγκοσμίως όσον αφορά τον περιορισμό της πρόσβασης σε **πρόδρομες ουσίες εκρηκτικών υλών**⁴⁶ και τον εντοπισμό ύποπτων συναλλαγών που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε τρομοκράτες που κατασκευάζουν αυτοσχέδια εκρηκτικά. Ως εκ τούτου, είναι κρίσιμης σημασίας τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν πλήρως και να επιβάλουν τους νέους κανόνες, οι οποίοι θα τεθούν σε ισχύ την 1η Φεβρουαρίου 2021. Μεταξύ άλλων, πρέπει να διασφαλίσουν ότι τα άτομα δεν μπορούν να παρακάμπτουν τους ελέγχους αγοράζοντας πρόδρομες ουσίες εκρηκτικών υλών στο διαδίκτυο.

Ο κίνδυνος που συνεπάγονται τα **χημικά, βιολογικά, ραδιολογικά και πυρηνικά (ΧΒΡΠ)** υλικά εξακολουθεί να αποτελεί πηγή ανησυχίας⁴⁷. Το 2017 τρομοκράτες σχεδίαζαν να πυροδοτήσουν βόμβα σε ένα αυστραλιανό αεροσκάφος και να κατασκευάσουν χημικό όπλο, σύμφωνα με τις οδηγίες της Ντάες⁴⁸. Το 2018 ένας τρομοκράτης επιχείρησε να παρασκευάσει ρικίνη, μια εξαιρετικά δηλητηριώδη τοξίνη, στη Γερμανία⁴⁹. Η ζημιά που ενδέχεται να προκαλέσει μια επίθεση με τη χρήση υλικών ΧΒΡΠ είναι εξαιρετικά μεγάλη. Η Επιτροπή δίνει ιδίως προτεραιότητα στην απειλή από **χημικούς παράγοντες**. Εμπνεόμενη από την προσέγγιση που χρησιμοποιείται για τη ρύθμιση της πρόσβασης σε πρόδρομες ουσίες εκρηκτικών υλών, η Επιτροπή μελετά τη σκοπιμότητα περιορισμού της πρόσβασης σε ορισμένες επικίνδυνες χημικές ουσίες, διαδικασία που θα οριστικοποιηθεί το 2021. Το 2020

⁴³ COM(2020) 608 final.

⁴⁴ «διασυνοριακός» σημαίνει «από οποιοδήποτε σύνορο», ενώ αναφέρεται επίσης ειδικά σε «ζητήματα που έχουν αντίκτυπο συγκεκριμένα σε περιοχές εκατέρωθεν ενός κοινού εσωτερικού ή εξωτερικού συνόρου».

⁴⁵ Οι επιθέσεις στο Όσλο (2011), στο Παρίσι (2015), στις Βρυξέλλες (2016) και στο Μάντσεστερ (2017) αποτελούν παραδείγματα τέτοιων καταστροφικών επιθέσεων. Επίθεση με αυτοσχέδιο εκρηκτικό στη Λυών (2019) είχε ως αποτέλεσμα να τραυματιστούν 13 άτομα.

⁴⁶ Χημικά προϊόντα που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν καταχρηστικά για την κατασκευή αυτοσχέδιων εκρηκτικών. Αυτά τα προϊόντα διέπονται από τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/1148 σχετικά με την κυκλοφορία στην αγορά και τη χρήση πρόδρομων ουσιών εκρηκτικών υλών, ο οποίος θα τεθεί σε εφαρμογή την 1η Φεβρουαρίου 2021.

⁴⁷ Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανέφερε ότι, το 2019, η πρόθεση διάπραξης τρομοκρατικών επιθέσεων με τη χρήση υλικών ΧΒΡΠ εξακολούθησε να εκδηλώνεται σε τρομοκρατικά διαδικτυακά φόρουμ και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Κλειστά διαδικτυακά φόρουμ χρησιμοποιήθηκαν με σκοπό τη συζήτηση πιθανών τρόπων δράσης και την ανταλλαγή γνώσεων μέσω εγχειριδίων, οδηγιών χρήσης, αφισών και ενημερωτικών γραφημάτων με συνταγές για την παρασκευή και διάδοση διάφορων παραγόντων. (Ευρωπαϊκή Έκθεση για την κατάσταση και τις τάσεις της τρομοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, 2020).

⁴⁸ <https://www.bbc.com/news/world-australia-49764450>.

⁴⁹ <https://www.dw.com/en/cologne-ricin-plot-bigger-than-initially-suspected/a-44319328>.

η Επιτροπή έθεσε στη διάθεση των κρατών μελών διάφορα μέσα⁵⁰, τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ενίσχυση της **βιοασφάλειας**, και θα διερευνήσει τρόπους βελτίωσης της συνεργασίας κατά των βιολογικών απειλών σε επίπεδο ΕΕ. Από τις αρχές του 2021 η Επιτροπή στηρίζει επίσης μια κοινή δράση με 18 χώρες με στόχο την ενίσχυση της ετοιμότητας στον τομέα της υγείας και της αντιμετώπισης των βιολογικών και χημικών τρομοκρατικών επιθέσεων, καθώς και την ενίσχυση της διατομεακής συνεργασίας (υγεία, ασφάλεια και πολιτική προστασία).

Τα υφιστάμενα περιοριστικά μέτρα για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας («κυρώσεις») συνίστανται στην επιβολή απαγόρευσης ταξιδιού σε φυσικά πρόσωπα και τη δέσμευση περιουσιακών στοιχείων, καθώς και στην απαγόρευση της διάθεσης κεφαλαίων και οικονομικών πόρων σε φυσικά πρόσωπα και οντότητες. Η ΕΕ εφαρμόζει κυρώσεις για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας οι οποίες εγκρίνονται σε επίπεδο ΟΗΕ, και έχει θεσπίσει και η ίδια κυρώσεις για τη στήριξη της καταπολέμησης της τρομοκρατίας⁵¹. Ως εκ τούτου, οι κυρώσεις για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας αποτελούν ένα ισχυρό προληπτικό μέσο για τη στέρηση των πόρων και της κινητικότητας από τους τρομοκράτες. Συνεπώς, τα υφιστάμενα καθεστάτα κυρώσεων που έχει στη διάθεσή της η ΕΕ θα πρέπει να χρησιμοποιούνται στον μέγιστο δυνατό βαθμό, μεταξύ άλλων μέσω της αυστηρής επιβολής.

⁵⁰ Όπως η εργαλειοθήκη πόρων για τη βιοασφάλεια, η δημιουργία της οποίας χρηματοδοτήθηκε από την Επιτροπή. Τέθηκε στη διάθεση των κρατών μελών στις 19 Οκτωβρίου 2020 κατά τη διάρκεια συνεδρίασης της συμβουλευτικής ομάδας ΧΒΡΠ.

⁵¹ Κοινή θέση 2001/931/ΚΕΠΠΑ και κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2580/2001 του Συμβουλίου· Απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2016/1693 του Συμβουλίου και κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 881/2002 του Συμβουλίου και κανονισμός (ΕΕ) 2016/1686 του Συμβουλίου.

ΚΥΡΙΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ:

Η Επιτροπή:

- Θα προτείνει μια στρατηγική για τον χώρο Σένγκεν το 2021.
- Θα προτείνει μια δέσμευση της ΕΕ για την αστική ασφάλεια και ανθεκτικότητα με στόχο την πρόληψη και την καταπολέμηση της ριζοσπαστικοποίησης και τον περιορισμό των τρωτών σημείων στους δημόσιους χώρους.
- Θα συμβάλει στην ενίσχυση της φυσικής προστασίας των τόπων λατρείας σε στενό συντονισμό με τα κράτη μέλη.
- Θα προτείνει μέτρα για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των κρίσιμων υποδομών.
- Θα προτείνει την αναθεώρηση της οδηγίας για τις εκ των προτέρων πληροφορίες για τους επιβάτες.
- Θα θεσπίσει σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με την άρνηση χορήγησης αδειών για πυροβόλα όπλα.
- Θα παρακολουθεί, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, την εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας και θα λαμβάνει περαιτέρω μέτρα στο πλαίσιο διαδικασιών επί παραβάσει, κατά περίπτωση.

Τα κράτη μέλη παροτρύνονται:

- Να καλύψουν γρήγορα τα κενά και τις ελλείψεις στην εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας.
- Να διασφαλίσουν τη διενέργεια συστηματικών ελέγχων σε όλους τους ταξιδιώτες χρησιμοποιώντας τις οικείες βάσεις δεδομένων στα εξωτερικά σύνορα.
- Να εισάγουν καταχωρίσεις στο SIS σχετικά με ύποπτους αλλοδαπούς τρομοκράτες μαχητές.

4. ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ

Μετά τη διάπραξη τρομοκρατικής επίθεσης, απαιτείται η ανάληψη επείγουσας δράσης για την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων και την ταχεία διεξαγωγή έρευνας και τη δίωξη των δραστών. Κανένα κράτος μέλος δεν μπορεί να ενεργήσει μόνο του. Απαιτείται συνεργασία τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε διεθνές επίπεδο.

Επιχειρησιακή στήριξη: ενίσχυση της Ευρωπόλ

Η Ευρωπόλ και το Ευρωπαϊκό Αντιτρομοκρατικό Κέντρο (ECTC) της διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στη δράση της ΕΕ για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και η επιχειρησιακή τους στήριξη έχει πενταπλασιαστεί τα τελευταία έτη (από 127 επιχειρησιακές υποθέσεις που είχαν λάβει στήριξη το 2016 σε 632 υποθέσεις το 2019). Το ECTC συμμετέχει πλέον σε κάθε αντιτρομοκρατική έρευνα μείζονος σημασίας στην ΕΕ. Στο πλαίσιο της νομοθετικής πρωτοβουλίας για την **ενίσχυση της εντολής της Ευρωπόλ**, πρέπει να παράσχουμε στην Ευρωπόλ τη δυνατότητα **να συνεργάζεται αποτελεσματικά με ιδιωτικούς φορείς**. Οι τρομοκράτες καταχρώνται διασυννοριακές υπηρεσίες εταιρειών για να στρατολογήσουν ακολούθους, να σχεδιάζουν και να πραγματοποιούν επιθέσεις, καθώς και για

να διαδίδουν προπαγανδιστικό υλικό υποκινώντας περαιτέρω επιθέσεις. Πολλές εταιρείες επιθυμούν να διαβιβάζουν δεδομένα, ωστόσο μπορεί να μην γνωρίζουν σε ποιον να αποταθούν, καθώς μπορεί να μην είναι σαφές ποια κράτη μέλη έχουν τη δικαιοδοσία άσκησης δίωξης για το συγκεκριμένο έγκλημα. Η Ευρωπόλ βρίσκεται στην καταλληλότερη θέση για να καλύψει αυτό το κενό και να αποτελέσει το πρώτο σημείο επαφής για τον εντοπισμό και τη διαβίβαση των σχετικών αποδεικτικών στοιχείων στις αρχές των οικείων κρατών μελών.

Η Ευρωπόλ πρέπει επίσης να μπορεί να στηρίζει εθνικές αντιτρομοκρατικές έρευνες με την **ανάλυση μεγάλων και σύνθετων συνόλων δεδομένων** («μαζικά δεδομένα»). Προς τον σκοπό αυτόν, θα αξιοποιήσει την επιτυχή συνεργασία της με την ειδική ομάδα Fraternité που συστάθηκε για να συνδράμει τις γαλλικές και βελγικές αρχές στις έρευνες για τις επιθέσεις στο Παρίσι τον Νοέμβριο του 2015 και τις επιθέσεις στις Βρυξέλλες τον Μάρτιο του 2016⁵². Η ενίσχυση του ρόλου της Ευρωπόλ **στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας** θα διευκολύνει τις εθνικές αρχές στη χρήση σύγχρονων τεχνολογιών για την καταπολέμηση της τρομοκρατικής απειλής. Οι τρομοκράτες κρύβουν την ταυτότητά τους, αποκρύπτουν το περιεχόμενο των επικοινωνιών τους και μεταφέρουν παράνομα αγαθά και πόρους χωρίς να γίνονται αντιληπτοί αξιοποιώντας νέες τεχνολογίες. Συνεπώς, πρέπει να ενισχύσουμε την επιχειρησιακή στήριξη της Ευρωπόλ όσον αφορά την αποκρυπτογράφηση με πλήρη τήρηση του δικαίου της ΕΕ.

Συνεργασία στον τομέα της επιβολής του νόμου

Για να ενισχύσει τη διασυνοριακή συνεργασία, η Επιτροπή θα προτείνει έναν «**κώδικα αστυνομικής συνεργασίας**» της ΕΕ στο τέλος του 2021. Με αυτόν τον τρόπο, θα εξορθολογιστούν τα διάφορα μέσα της ΕΕ για την επιχειρησιακή συνεργασία των αρχών επιβολής του νόμου σε ένα συνεκτικό και σύγχρονο ενοποιημένο νομικό καθεστώς της ΕΕ και, κατ'επέκταση θα διευκολυνθεί επίσης η διασυνοριακή συνεργασία για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας. Στην εν λόγω πρόταση θα πραγματοποιηθεί επίσης απολογισμός των υφιστάμενων κατευθυντήριων γραμμών του Συμβουλίου και των πλέον προηγμένων διμερών ή πολυμερών συμφωνιών που ισχύουν μεταξύ των κρατών μελών⁵³.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει να στηρίζει τις δραστηριότητες διάφορων **δικτύων στον τομέα της επιβολής του νόμου**. Αυτές οι δραστηριότητες περιλαμβάνουν, για παράδειγμα, κοινές δράσεις κατάρτισης και ασκήσεις, ανάπτυξη διαύλων και ικανοτήτων για διασυνοριακή επικοινωνία και επιχειρήσεις, καθώς και τη βελτίωση της συγκέντρωσης πόρων που μπορούν να κινητοποιούνται κατά τη διάρκεια συμβάντων. Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να στηρίζει και να διασφαλίζει τη βιωσιμότητα του **δικτύου ειδικών μονάδων παρέμβασης ATLAS** των κρατών μελών της ΕΕ, στόχος του οποίου είναι η βελτίωση της ανταπόκρισης της αστυνομίας σε διασυνοριακές αντιτρομοκρατικές επιχειρήσεις.

Στο πλαίσιο των **προγραμμάτων διασυνοριακής συνεργασίας Interreg**, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) έχει στηρίξει τη συνεργασία μεταξύ της αστυνομίας και άλλων υπηρεσιών ασφάλειας σε εσωτερικές παραμεθόριες περιοχές. Κατά την περίοδο προγραμματισμού 2021-2027, παρότι αυτή η στήριξη μπορεί να συνεχιστεί, το

⁵² Η ειδική ομάδα Fraternité ανέλυσε όγκο πληροφοριών 19 terabyte με σκοπό να ερευνήσει περαιτέρω τις διεθνείς διασυνδέσεις των τρομοκρατών αναλύοντας στοιχεία επικοινωνίας, οικονομικές και διαδικτυακές πληροφορίες και εγκληματολογικά αρχεία. Η επεξεργασία μεγάλων όγκων και σύνθετων δεδομένων από την Ευρωπόλ απέδωσε 799 καθοδηγητικές ενδείξεις εμπιστευτικού χαρακτήρα.

⁵³ Η πρόταση θα συνοδεύεται από εκτίμηση επιπτώσεων και διαβούλευση με τα κράτη μέλη, τις συνδεδεμένες χώρες Σένγκεν και τους αρμόδιους οργανισμούς της ΕΕ.

ΕΤΠΑ μπορεί επίσης να συμβάλει σε δράσεις στους τομείς της διαχείρισης των συνόρων και της μετανάστευσης, όπως για την οικονομική και κοινωνική ένταξη των υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των δικαιούχων διεθνούς προστασίας.

Η Επιτροπή θα ενθαρρύνει επίσης τη διατομεακή συνεργασία με άλλους κρίσιμης σημασίας φορείς πρώτης αντίδρασης, όπως εκείνοι που κινητοποιούνται στο πλαίσιο του **μηχανισμού πολιτικής προστασίας της Ένωσης**, ο οποίος μπορεί να διαδραματίσει κρίσιμο ρόλο στην αντιμετώπιση σοβαρών συμβάντων, όπως τρομοκρατικές επιθέσεις ή χημικά, βιολογικά, ραδιολογικά ή πυρηνικά συμβάντα, έχοντας την ικανότητα να υπερβαίνει τις εθνικές ικανότητες.

Ενίσχυση της ανταλλαγής πληροφοριών

Για την πρόληψη, διερεύνηση και δίωξη τρομοκρατικών και άλλων ποινικών αδικημάτων, οι αρχές επιβολής του νόμου χρειάζεται να έχουν πρόσβαση στις σχετικές πληροφορίες την κατάλληλη χρονική στιγμή. Οι υφιστάμενες **αποφάσεις Prüm**⁵⁴ λειτούργησαν καθοριστικά όσον αφορά τη δυνατότητα των κρατών μελών να ανταλλάσσουν δακτυλικά αποτυπώματα, προφίλ DNA και ορισμένα δεδομένα σχετικά με άδειες κυκλοφορίας οχημάτων. Ωστόσο, λαμβανομένων υπόψη των εξελίξεων στον τεχνικό, εγκληματολογικό και επιχειρησιακό τομέα, καθώς και στον τομέα της προστασίας των δεδομένων, οι αποφάσεις Prüm θα πρέπει να επικαιροποιηθούν και θα μπορούσαν να επεκταθούν περαιτέρω με στόχο την καλύτερη στήριξη των κρατών μελών στις ποινικές και αντιτρομοκρατικές τους έρευνες. Η Επιτροπή θα προτείνει το 2021 την αναθεώρηση των αποφάσεων Prüm προκειμένου να εξεταστεί πώς μπορούν να προσαρμοστούν ώστε να ανταποκρίνονται στις τρέχουσες και μελλοντικές επιχειρησιακές ανάγκες των αρχών επιβολής του νόμου και να εναρμονιστούν με το νομικό πλαίσιο της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων.

Οι οργανισμοί στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων (όπως η Ευρωπόλ, η Eurojust και ο Frontex) θα πρέπει να ενισχύσουν τον συντονισμό τους για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας. Μαζί με τα κράτη μέλη, και δεδομένων των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, θα πρέπει να προσδιοριστούν παράγοντες σύνδεσης και να εφαρμοστούν λύσεις ώστε να αναπτυχθεί μια αποτελεσματική προσέγγιση σε επίπεδο ΕΕ. Η Επιτροπή θα υποβάλει συγκεκριμένες προτάσεις προς αυτόν τον σκοπό, ιδίως για τη θέσπιση αποτελεσματικού μηχανισμού ανταλλαγής πληροφοριών σε αντιτρομοκρατικές υποθέσεις, ο οποίος θα πρέπει να περιλαμβάνει μια ψηφιακή πλατφόρμα συνεργασίας για τις κοινές ομάδες έρευνας, και την επιτάχυνση της εφαρμογής ενός συστήματος αντιστοιχίας / μη αντιστοιχίας μεταξύ της Ευρωπόλ και της Eurojust για τον εντοπισμό συνδέσεων μεταξύ των δεδομένων τους. Στο πλαίσιο της ενισχυμένης εντολής της Ευρωπόλ, η Επιτροπή προτείνει επίσης τη δημιουργία ενός συστήματος αντιστοιχίας / μη αντιστοιχίας μεταξύ της Ευρωπόλ και της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας. Επιπλέον, η επέκταση της εντολής της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας στα διασυνοριακά τρομοκρατικά εγκλήματα παραμένει στόχος προς επίτευξη.

Η πρόσφατη σειρά επιθέσεων έχει αναδείξει τη σημασία της αξιόπιστης ανάλυσης της απειλής που θέτουν **τα άτομα που θεωρούνται τρομοκράτες ή βίαιοι εξτρεμιστές**. Η Επιτροπή στηρίζει τις εργασίες που καθόρισε πρόσφατα το Συμβούλιο⁵⁵. Απαιτούνται πιο

⁵⁴ Απόφαση 2008/615/ΔΕΥ του Συμβουλίου σχετικά με την αναβάθμιση της διασυνοριακής συνεργασίας, ιδίως όσον αφορά την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και του διασυνοριακού εγκλήματος και απόφαση 2008/616/ΔΕΥ του Συμβουλίου για την εφαρμογή της απόφασης 2008/615/ΔΕΥ.

⁵⁵ Στο αντίστοιχο μέρος των συμπερασμάτων του Συμβουλίου για την εσωτερική ασφάλεια, όπως εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο ΔΕΥ στις 4 Δεκεμβρίου, και των λεπτομερών συμπερασμάτων που συμφωνήθηκαν από την ομάδα εργασίας για την τρομοκρατία και εγκρίθηκαν από τη μόνιμη επιτροπή επιχειρησιακής συνεργασίας σε θέματα εσωτερικής ασφάλειας (COSI) στις 19 Νοεμβρίου.

τακτικές στρατηγικές συζητήσεις γι' αυτό το καίριο ζήτημα, καλύτερη αμοιβαία κατανόηση των εθνικών αντιλήψεων και καλύτερη σχετική ενημέρωση, καθώς και **διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών** όσον αφορά την καταχώριση σχετικών πληροφοριών στα **συστήματα πληροφοριών της ΕΕ**. Η τακτική στρατηγική ανταλλαγή θα πρέπει να περιλαμβάνει ανταλλαγές πρακτικών εργαλείων, όπως εκτιμήσεις κινδύνου και αξιολόγησή τους.

Παρότι η αύξηση της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ είναι απόλυτα αναγκαία, δεν είναι πάντοτε επαρκής για την αποτελεσματική αντιμετώπιση παγκόσμιων απειλών. Γι' αυτόν τον λόγο, η διεθνής συνεργασία αποτελεί βασικό στοιχείο για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των απειλών. Οι διμερείς συμφωνίες με βασικούς εταίρους διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην ανταλλαγή πληροφοριών και την εξασφάλιση αποδεικτικών στοιχείων και καθοδηγητικών ενδείξεων κατά την έρευνα από δικαιοδοσίες εκτός ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό, η **Ιντερπόλ**, ο Διεθνής Οργανισμός Εγκληματολογικής Αστυνομίας, επιτελεί σημαντικό ρόλο. Παρά τη μακροχρόνια συνεργασία μεταξύ της ΕΕ και της Ιντερπόλ, υπάρχουν τομείς στους οποίους θα πρέπει να αναπτυχθεί ή να ενισχυθεί η συνεργασία. Η Ιντερπόλ είναι βασικός εταίρος στην καταπολέμηση της τρομοκρατίας, για παράδειγμα λόγω της εμπειρογνωσίας της σε θέματα αλλοδαπών τρομοκρατών μαχητών. Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται, για παράδειγμα, οι εργασίες της σχετικά με τη συλλογή πληροφοριών πεδίου μάχης και την πρόληψη μη εντοπιζόμενης διέλευσης των συνόρων. Για επιχειρησιακούς σκοπούς, πολλοί οργανισμοί της ΕΕ χρειάζονται πρόσβαση σε βάσεις δεδομένων της Ιντερπόλ για την εκτέλεση των καθηκόντων τους. Προκειμένου να καταστεί δυνατή αυτή η πρόσβαση σύμφωνα με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας της ΕΕ, η Επιτροπή προετοιμάζει τα κατάλληλα μέσα για τη **διαπραγμάτευση συμφωνίας συνεργασίας μεταξύ της ΕΕ και της Ιντερπόλ**.

Υποστήριξη των ερευνών και της δίωξης

Οι **μονάδες χρηματοοικονομικών πληροφοριών** διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο στον εντοπισμό της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, καθώς λαμβάνουν αναφορές για ύποπτες συναλλαγές από ευρύ φάσμα χρηματοπιστωτικών και μη χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, τις οποίες αναλύουν σε συνδυασμό με άλλες σχετικές πληροφορίες πριν διαδώσουν τα αποτελέσματα της ανάλυσής τους στις αρχές επιβολής του νόμου ή στους εισαγγελείς. Η Επιτροπή θα εξετάσει τρόπους βελτίωσης της αναλυτικής τους ικανότητας μέσω της σύστασης **μηχανισμού συντονισμού και στήριξης της ΕΕ για τις μονάδες χρηματοοικονομικών πληροφοριών**⁵⁶.

Οι **χρηματοοικονομικές έρευνες** στο πλαίσιο των οποίων παρακολουθείται η πορεία του χρήματος και εντοπίζονται άγνωστοι μέχρι πρότινος συνεργάτες είναι κρίσιμης σημασίας. Απαιτούνται νέες δομές για τη στήριξη των χρηματοοικονομικών ερευνητών, τη διευκόλυνση της διασυννοριακής εργασίας τους και την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των χρηματοοικονομικών ερευνών σε υποθέσεις τρομοκρατίας. Η Επιτροπή προτείνει τη δημιουργία ενός **δικτύου χρηματοοικονομικών ερευνητών για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας**. Αυτό το δίκτυο θα στηρίζει την ανταλλαγή τεχνικών έρευνας και εμπειριών σχετικά με χρηματοοικονομικές έρευνες, λαμβάνοντας υπόψη τις εργασίες των εθνικών μονάδων χρηματοοικονομικών πληροφοριών. Θα πρέπει να περιλαμβάνει την Ευρωπαϊκή και το Ευρωπαϊκό Κέντρο Χρηματοοικονομικού και Οικονομικού Εγκλήματος που υπάγεται σ' αυτήν, να συνεργάζεται με το δίκτυο των υπηρεσιών ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων

⁵⁶ Όπως προτείνεται στο σχέδιο δράσης κατά της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες της 7ης Μαΐου 2020, C(2020) 2800 final.

και να συμβάλλει στη βελτίωση της ανάλυσης των ερευνητών, στην κατανόηση των τάσεων και των αναδυόμενων κινδύνων και στην ενίσχυση της ικανότητάς τους.

Για να διερευνούν τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και τα ευρύτερα τρομοκρατικά δίκτυα, οι ερευνητές χρειάζονται πρόσβαση σε **στοιχεία τραπεζικών λογαριασμών**. Η Επιτροπή έχει υπογραμμίσει την ανάγκη ταχείας διασυνοριακής πρόσβασης των μονάδων χρηματοοικονομικών πληροφοριών και των αρχών επιβολής του νόμου σε στοιχεία εθνικών τραπεζικών λογαριασμών σε άλλα κράτη μέλη⁵⁷. Αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί μέσω της διασύνδεσης των κεντρικών μητρώων τραπεζικών λογαριασμών, την οποία η Επιτροπή θεωρεί εφικτή⁵⁸. Η διασύνδεση αυτή θα ανταποκρινόταν επίσης στην έκκληση του Συμβουλίου προς την Επιτροπή να εξετάσει το ενδεχόμενο ενίσχυσης του νομικού πλαισίου για τη διασύνδεση των εθνικών κεντρικών μηχανισμών⁵⁹. Το 2021 η Επιτροπή σκοπεύει να προτείνει νομοθεσία για την επίτευξη αυτής της διασύνδεσης και τη δημιουργία **διασυνδεδεμένων μητρώων τραπεζικών λογαριασμών**. Η Επιτροπή θα εξετάσει το ενδεχόμενο να επιτρέψει την πρόσβαση των αρχών επιβολής του νόμου και των υπηρεσιών ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων στο μητρώο αυτό, με την επιφύλαξη της διενέργειας εκτίμησης επιπτώσεων, μεταξύ άλλων όσον αφορά τα θεμελιώδη δικαιώματα και με πλήρη τήρηση των αρχών της αναλογικότητας⁶⁰. Με αυτόν τον τρόπο θα ενισχυθεί η διασυνοριακή συνεργασία. Το 2021 η Επιτροπή θα επαναξιολογήσει επίσης τις απειλές και τα τρωτά σημεία που σχετίζονται με τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας από το εξωτερικό και τη συλλογή και τη μεταφορά κεφαλαίων μέσω **μη κυβερνητικών οργανώσεων**⁶¹, λαμβάνοντας υπόψη τις πρόσφατες εξελίξεις στον εν λόγω τομέα.

Από το **πρόγραμμα παρακολούθησης της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας**⁶² (TFTP) έχουν προκύψει σημαντικές πληροφορίες οι οποίες έχουν συμβάλει στη διερεύνηση και τον εντοπισμό τρομοκρατικών σχεδίων, καθώς και στην παρακολούθηση των ατόμων που κινούν τα νήματα⁶³. Η συμφωνία ΕΕ-ΗΠΑ για το πρόγραμμα TFTP σχετικά με την ανταλλαγή χρηματοοικονομικών πληροφοριών παρέχει στις αρχές επιβολής του νόμου των ΗΠΑ και της ΕΕ ένα ισχυρό εργαλείο για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και παρέχει εγγυήσεις για τη διασφάλιση της προστασίας της ιδιωτικής ζωής των πολιτών της ΕΕ. Η επόμενη κοινή επανεξέταση της συμφωνίας θα πραγματοποιηθεί το 2021.

Σήμερα σημαντικό μέρος των **ερευνών** για όλες τις μορφές εγκλήματος και τρομοκρατίας περιλαμβάνει **κρυπτογραφημένες πληροφορίες**. Η κρυπτογράφηση είναι αναγκαία στον ψηφιακό κόσμο, εξασφαλίζοντας την ασφάλεια των ψηφιακών συστημάτων και συναλλαγών. Αποτελεί σημαντικό εργαλείο για την προστασία της κυβερνοασφάλειας και των θεμελιωδών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων της ελευθερίας της έκφρασης, και της

⁵⁷ Σχέδιο δράσης κατά της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες της 7ης Μαΐου 2020, C(2020) 2800 final.

⁵⁸ COM(2019) 273 final.

⁵⁹ Συμπεράσματα του Συμβουλίου του Ιουνίου του 2020 σχετικά με την ενίσχυση των χρηματοοικονομικών ερευνών, έγγραφο του Συμβουλίου αριθ. 8927/20.

⁶⁰ Βλ. επίσης COM(2020) 605 final.

⁶¹ Προηγούμενες αξιολογήσεις διενεργήθηκαν στο πλαίσιο της υπερεθνική εκτίμησης κινδύνων του 2019 της Επιτροπής [COM(2019) 370] και στο πλαίσιο της ανακοίνωσης της Επιτροπής με τίτλο «Πρόληψη και καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας με την ενίσχυση του συντονισμού σε εθνικό επίπεδο και με τη βελτίωση της διαφάνειας των οργανισμών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα» [COM(2005) 620].

⁶² EE L 195 της 27.7.2010, σ. 5.

⁶³ COM(2013) 843 final.

προστασίας της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων. Ταυτόχρονα, μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως ασφαλής διάυλος για τους δράστες, καθώς τους προσφέρει τη δυνατότητα να αποκρύπτουν τις δράσεις τους από τις αρχές επιβολής του νόμου και τις δικαστικές αρχές. Η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τα κράτη μέλη με στόχο τον προσδιορισμό πιθανών νομικών, επιχειρησιακών και τεχνικών λύσεων για νόμιμη πρόσβαση και θα προωθήσει μια προσέγγιση που θα διασφαλίζει τόσο την αποτελεσματικότητα της κρυπτογράφησης για την προστασία της ιδιωτικής ζωής και της ασφάλειας των επικοινωνιών όσο και την αποτελεσματική αντιμετώπιση του εγκλήματος και της τρομοκρατίας.

Όπως αναγνώρισαν οι υπουργοί της ΕΕ στην κοινή τους δήλωση της 13ης Νοεμβρίου 2020⁶⁴, **η διαθεσιμότητα και η πρόσβαση σε ψηφιακά αποδεικτικά στοιχεία** είναι ουσιαστικής σημασίας. Απαιτείται σαφές και ισχυρό πλαίσιο για την έγκαιρη **διασυνοριακή πρόσβαση σε ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία** και ενδείξεις, καθώς ψηφιακά αποδεικτικά στοιχεία απαιτούνται περίπου στο 85 % όλων των ποινικών ερευνών. Η Επιτροπή καλεί τους συννομοθέτες να διασφαλίσουν την ταχεία και αξιόπιστη πρόσβαση των αρχών στα ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία, **με την επείγουσα έγκριση των προτάσεων για τα ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία**. Επιπλέον, είναι σημαντικό όλα τα κράτη μέλη να συνδεθούν με το **σύστημα ηλεκτρονικής ανταλλαγής ψηφιακών πειστηρίων (eEDES)** χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση. Η Επιτροπή σκοπεύει να καθορίσει το μελλοντικό πεδίο εφαρμογής του eEDES σε νομοθετική πρόταση για την ψηφιοποίηση των διαδικασιών δικαστικής συνεργασίας⁶⁵.

Η ΕΕ χρειάζεται επίσης ισχυρούς κανόνες **συνεργασίας με τους διεθνείς εταίρους μας** στον τομέα των ψηφιακών ερευνών. Η Σύμβαση της Βουδαπέστης για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο είναι το διεθνές πλαίσιο για τη συνεργασία αυτή. Η Επιτροπή θα καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων στις αρχές του 2021 σχετικά με ένα επικαιροποιημένο πλαίσιο (δεύτερο πρόσθετο πρωτόκολλο), το οποίο θα αντιμετωπίζει τις προκλήσεις των σημερινών εγκλημάτων που διευκολύνονται από τον κυβερνοχώρο, συμπεριλαμβανομένης της τρομοκρατίας, μέσω νέων και ενισχυμένων εργαλείων συνεργασίας με τις αναγκαίες διασφαλίσεις για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Η Επιτροπή θα προωθήσει τις διαπραγματεύσεις για τη σύναψη συμφωνίας ΕΕ-ΗΠΑ σχετικά με τη διασυνοριακή πρόσβαση σε ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία το ταχύτερο δυνατόν, εξασφαλίζοντας παράλληλα ότι η έκβαση των διαπραγματεύσεων είναι συμβατή με τους εσωτερικούς κανόνες της Ένωσης για τα ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία.

Επιπλέον, τα **αποδεικτικά στοιχεία πεδίου μάχης**, δηλαδή οι πληροφορίες που αποκαλύπτονται και συλλέγονται από στρατιωτικές δυνάμεις κατά τη διάρκεια επιχειρήσεων στο πεδίο της μάχης ή από ιδιωτικούς φορείς σε ζώνη συγκρούσεων, είναι ύψιστης σημασίας για τη **δίωξη**. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να στηρίζει τα κράτη μέλη ώστε να χρησιμοποιούν τις πληροφορίες πεδίου μάχης για την ταυτοποίηση, τον εντοπισμό και τη δίωξη αλλοδαπών τρομοκρατών μαχητών που επιστρέφουν μέσω της καθιέρωσης βέλτιστων πρακτικών⁶⁶, της ανταλλαγής πληροφοριών, καθώς και της πιθανής χρηματοδότησης έργων. Ειδικότερα, η Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης θα συνεχίσουν να στηρίζουν και να ενισχύουν τη συνεργασία με βασικές τρίτες χώρες, όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες,

⁶⁴ <https://www.consilium.europa.eu/el/press/press-releases/2020/11/13/joint-statement-by-the-eu-home-affairs-ministers-on-the-recent-terrorist-attacks-in-europe/>.

⁶⁵ Πρβλ. πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το 2021.

⁶⁶ Eurojust's 2020 Memorandum on Battlefield Evidence: <https://www.eurojust.europa.eu/battlefield-evidence-increasingly-used-prosecute-foreign-terrorist-fighters-eu>

συμπεριλαμβανομένων της ανταλλαγής πληροφοριών και της διασφάλισης της ενσωμάτωσης των πληροφοριών πεδίου μάχης στην ευρωπαϊκή αρχιτεκτονική και δίκτυα ασφάλειας.

Προκειμένου να διασφαλίζουν την πρόσβαση σε ψηφιακά αποδεικτικά στοιχεία και καθοδηγητικές ενδείξεις από έρευνες, τα κράτη μέλη βασίζονται σε **πλαίσια διατήρησης δεδομένων**, ώστε να διαφυλάσσουν την εθνική και δημόσια ασφάλεια, καθώς και κατά τη διεξαγωγή ποινικών ερευνών. Οι πρόσφατες αποφάσεις του Δικαστηρίου σχετικά με τη διατήρηση δεδομένων⁶⁷, παρότι επιβεβαιώνουν ότι το ενωσιακό δίκαιο αποκλείει τη γενική και χωρίς διάκριση διατήρηση δεδομένων, προσδιορίζουν ορισμένες καταστάσεις όπου **η διατήρηση επιτρέπεται**, βάσει σαφών και αναλογικών υποχρεώσεων που ορίζονται από τον νόμο και με την επιφύλαξη της τήρησης ουσιαστικών και διαδικαστικών διασφαλίσεων.⁶⁸ Στην πρόσφατη κοινή τους δήλωση⁶⁹, οι υπουργοί Εσωτερικών της ΕΕ υπογράμμισαν πόσο σημαντικό είναι να εξευρεθεί ένας τρόπος ώστε να συντελεστεί πρόοδος όσον αφορά το ζήτημα της διατήρησης δεδομένων για σκοπούς καταπολέμησης του εγκλήματος. Η Επιτροπή θα αξιολογήσει τις διαθέσιμες επιλογές για να διασφαλίσει ότι οι τρομοκράτες και άλλοι εγκληματίες μπορούν να εντοπίζονται και να παρακολουθούνται, τηρουμένου παράλληλα του δικαίου της ΕΕ όπως ερμηνεύεται από το Δικαστήριο.

Η ενίσχυση των ικανοτήτων των κρατών μελών στον τομέα της έρευνας και της συγκέντρωσης αποδεικτικών στοιχείων αποτελεί σημαντική πτυχή της απάντησης της ποινικής δικαιοσύνης στην τρομοκρατία. Η Επιτροπή θα αξιολογήσει επίσης την ανάγκη θέσπισης κανόνων σχετικά με τη διασυνοριακή χρήση αποδεικτικών στοιχείων σε ποινικές διαδικασίες. Επιπλέον, πρέπει να προσδιοριστούν πιθανές συνδέσεις μεταξύ δικαστικών διαδικασιών (ερευνών και διώξεων) σε υποθέσεις τρομοκρατίας στα κράτη μέλη. Προς τον σκοπό αυτόν, η Eurojust συνέστησε το **Αντιτρομοκρατικό Μητρώο** το 2019. Το μητρώο θα πρέπει χρησιμοποιείται ως προδραστικό εργαλείο για τη διασφάλιση του συντονισμού σε διασυνοριακές δικαστικές διαδικασίες για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, ενώ παράλληλα θα πρέπει να χορηγηθούν επαρκείς πόροι στην Eurojust. Προς τον σκοπό αυτόν, το 2021 η Επιτροπή θα εκδώσει **νομοθετική πρόταση για τη βελτίωση της ανταλλαγής πληροφοριών και του συντονισμού σε δικαστικές διαδικασίες σε διασυνοριακές υποθέσεις τρομοκρατίας**, ώστε αυτή η ανταλλαγή να καταστεί πιο ασφαλής και αποδοτική και να δοθεί η δυνατότητα στη Eurojust να αντιδρά σε αυτήν εγκαίρως.

Ενισχυμένη στήριξη των θυμάτων της τρομοκρατίας

Η διασφάλιση ότι τα θύματα της τρομοκρατίας λαμβάνουν την απαραίτητη στήριξη, προστασία και αναγνώριση αποτελεί συνιστώσα κρίσιμης σημασίας της αντιμετώπισης της τρομοκρατίας. Η ΕΕ έχει θεσπίσει ένα ισχυρό σύνολο κανόνων για τη στήριξη και την προστασία των **δικαιωμάτων των θυμάτων**, συμπεριλαμβανομένων των θυμάτων της

⁶⁷ Αποφάσεις στην υπόθεση C-623/17, *Privacy International* και στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-511/18, C-512/18 και C-520/18 *Quadrature du Net a.o.* της 6ης Οκτωβρίου 2020.

⁶⁸ *Ibid.* Περιλαμβάνουν δυνατότητες γενικής διατήρησης δεδομένων κίνησης και θέσης για διαφύλαξη από σοβαρές απειλές για την εθνική ασφάλεια που είναι πραγματικές και υπαρκτές και προβλέψιμες, τη στοχευμένη διατήρηση δεδομένων κίνησης και θέσης, βάσει προσώπων και γεωγραφικών κριτηρίων, για τον σκοπό της καταπολέμησης σοβαρών εγκλημάτων και της πρόληψης σοβαρών απειλών για τη δημόσια ασφάλεια, τη γενική διατήρηση διευθύνσεων IP που εκχωρούνται στην πηγή μιας επικοινωνίας για περιορισμένο χρονικό διάστημα και για τους σκοπούς της καταπολέμησης σοβαρών εγκλημάτων, καθώς και τη γενική διατήρηση των λεγόμενων δεδομένων ταυτότητας για τους σκοπούς της καταπολέμησης του εγκλήματος εν γένει.

⁶⁹ Κοινή δήλωση των υπουργών Εσωτερικών της ΕΕ σχετικά με τις πρόσφατες τρομοκρατικές επιθέσεις στην Ευρώπη, <https://www.consilium.europa.eu/el/press/press-releases/2020/11/13/joint-statement-by-the-eu-home-affairs-ministers-on-the-recent-terrorist-attacks-in-europe/>

τρομοκρατίας⁷⁰. Επιπλέον, η οδηγία του 2004 για την αποζημίωση⁷¹ υποχρεώνει τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν εθνικά συστήματα αποζημίωσης, μεταξύ άλλων για τα θύματα της τρομοκρατίας.

Τον Ιανουάριο του 2020 η Επιτροπή δημιούργησε ένα **κέντρο εμπειρογνωσίας της ΕΕ για τα θύματα της τρομοκρατίας** ως διετές πιλοτικό έργο⁷². Το κέντρο συνδράμει τα κράτη μέλη και τους εθνικούς οργανισμούς υποστήριξης των θυμάτων στην εφαρμογή των κανόνων της ΕΕ, παρέχοντας κατευθυντήριες γραμμές και εκπαιδευτικές δραστηριότητες και λειτουργώντας ως κόμβος εμπειρογνωσίας. Η ανάγκη συνέχισης της λειτουργίας του θα αξιολογηθεί έως τα τέλη του 2021. Θα διερευνηθεί επίσης το ενδεχόμενο ένταξης σε έναν μελλοντικό κόμβο γνώσης της ΕΕ για την πρόληψη της ριζοσπαστικοποίησης. Τον Ιούνιο του 2020 η Επιτροπή ενέκρινε την πρώτη **στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα των θυμάτων (2020-2025)**⁷³. Στο πλαίσιο της στρατηγικής, δίδεται ιδιαίτερη προσοχή στα πλέον ευάλωτα θύματα, συμπεριλαμβανομένων των θυμάτων της τρομοκρατίας. Για να βελτιώσουν τη συνεργασία και τον συντονισμό για τα θύματα της τρομοκρατίας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να συστήσουν **εθνικά ενιαία σημεία επαφής για τα θύματα της τρομοκρατίας**⁷⁴. Στο πλαίσιο της στρατηγικής, η Επιτροπή θα αξιολογήσει τους υφιστάμενους κανόνες της ΕΕ για τα δικαιώματα των θυμάτων και, εάν είναι απαραίτητο, θα προτείνει νομοθετικές αλλαγές έως το 2022. Η Επιτροπή θα αξιολογήσει επίσης πώς θα μπορούσε να βελτιωθεί η πρόσβαση των θυμάτων σε αποζημίωση, μεταξύ άλλων για τα θύματα της τρομοκρατίας σε διασυνοριακές καταστάσεις, τα οποία είναι κάτοικοι άλλου κράτους μέλους από εκείνο στο οποίο συνέβη η τρομοκρατική επίθεση. Η Επιτροπή τιμά τη μνήμη των θυμάτων ετησίως κατά τη διάρκεια της Ευρωπαϊκής Ημέρας Μνήμης για τα θύματα της τρομοκρατίας, δείχνοντας την ενότητα και την ανθεκτικότητα που υπάρχει στην κοινωνία μας έναντι της τρομοκρατίας.

⁷⁰ Στους κανόνες αυτούς περιλαμβάνονται η οδηγία 2012/29/ΕΕ για τα δικαιώματα των θυμάτων, η οποία προβλέπει δικαιώματα για όλα τα θύματα όλων των εγκληματικών πράξεων, και η οδηγία (ΕΕ) 2017/541 για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, η οποία ανταποκρίνεται πιο άμεσα στις ειδικές ανάγκες των θυμάτων της τρομοκρατίας.

⁷¹ Οδηγία 2004/80/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για την αποζημίωση των θυμάτων εγκληματικών πράξεων.

⁷² https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/criminal-justice/eu-centre-expertise-victims-terrorism_el.

⁷³ COM(2020) 258 final.

⁷⁴ Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 4ης Ιουνίου 2018 για τα θύματα της τρομοκρατίας (9719/18).

ΚΥΡΙΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Η Επιτροπή:

- Θα προτείνει την αναθεώρηση των αποφάσεων Prüm.
- Θα δημιουργήσει δίκτυο χρηματοοικονομικών ερευνητών για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, με στόχο τη βελτίωση των διασυνοριακών χρηματοοικονομικών ερευνών.
- Θα στηρίζει τα κράτη μέλη ώστε να χρησιμοποιούν τις πληροφορίες πεδίου μάχης με στόχο την ταυτοποίηση, τον εντοπισμό και τη δίωξη των αλλοδαπών τρομοκρατών μαχητών που επιστρέφουν.
- Θα προτείνει την έκδοση εντολής διαπραγμάτευσης για τη σύναψη συμφωνίας συνεργασίας μεταξύ της ΕΕ και της Ιντερπόλ.
- Θα παρέχει στήριξη στα θύματα της τρομοκρατίας, μεταξύ άλλων μέσω του κέντρου εμπειρογνωσίας της ΕΕ για τα θύματα της τρομοκρατίας.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο παροτρύνονται:

- Να εγκρίνουν επειγόντως τις προτάσεις για τα ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία *ώστε να εξασφαλιστεί η τυχόν και αδιάσπαστη πρόσβαση των κοινών σε*

5. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΤΟΥΣ ΤΕΣΣΕΡΙΣ ΠΥΛΩΝΕΣ

Οι εταιρικές σχέσεις για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, συμπεριλαμβανομένης της στενής συνεργασίας με χώρες της γειτονίας της ΕΕ, είναι απαραίτητες για τη βελτίωση της ασφάλειας εντός της ΕΕ. Το Συμβούλιο έχει ζητήσει την περαιτέρω ενίσχυση της εξωτερικής δέσμευσης της ΕΕ για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας με έμφαση στα Δυτικά Βαλκάνια, τη Βόρεια Αφρική και τη Μέση Ανατολή, την περιοχή του Σαχέλ, το Κέρασ της Αφρικής, καθώς και σε άλλες αφρικανικές χώρες όπου αυξάνονται οι τρομοκρατικές δραστηριότητες και σε περιοχές καίριας σημασίας της Ασίας. Αυτή η δέσμευση μπορεί να βοηθήσει τα κράτη μέλη στις προσπάθειες που καταβάλλουν για την εξουδετέρωση της τρομοκρατικής δραστηριότητας, καθώς και τις εργασίες που πραγματοποιούνται σε παγκόσμιο επίπεδο για την καταπολέμηση τρομοκρατικών οργανώσεων. Στο πλαίσιο αυτό, η στήριξη από το δίκτυο εμπειρογνομόνων σε θέματα καταπολέμησης της τρομοκρατίας / ασφάλειας στις αντιπροσωπείες της ΕΕ για τη διευκόλυνση της συνεργασίας και την προώθηση της ανάπτυξης ικανοτήτων παραμένει ουσιώδης.

Η συνεργασία με τους **εταίρους των Δυτικών Βαλκανίων** στον τομέα της καταπολέμησης της τρομοκρατίας, μεταξύ άλλων μέσω αρμόδιων οργανισμών της ΕΕ, παραμένει καίριας σημασίας. Είναι αναγκαία η πλήρης εφαρμογή του κοινού σχεδίου δράσης για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας στα Δυτικά Βαλκάνια⁷⁵, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης της συμμετοχής της περιοχής στις δραστηριότητες του δικτύου για την ευαισθητοποίηση σχετικά με τη ριζοσπαστικοποίηση. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να αποδίδει προτεραιότητα στη συνεργασία στον τομέα της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας. Η

⁷⁵ Κοινό σχέδιο δράσης για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας στα Δυτικά Βαλκάνια της 05.10.2018, https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/news/docs/20181005_joint-action-plan-counter-terrorism-western-balkans.pdf

καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και η προστασία των πολιτών και των υποδομών είναι επίσης καίριας σημασίας⁷⁶. Η συνεργασία με εταίρους των Δυτικών Βαλκανίων στον τομέα των πυροβόλων όπλων θα ενισχυθεί κατά τα προσεχή έτη με την αυξημένη συμμετοχή τους στην προτεραιότητα της ευρωπαϊκής πολυκλαδικής πλατφόρμας κατά των εγκληματικών απειλών (EMPACT) όσον αφορά τα πυροβόλα όπλα. Η Επιτροπή θα συνεχίσει επίσης να παρέχει οικονομική στήριξη στους εταίρους των Δυτικών Βαλκανίων, στην Ουκρανία και στη Μολδαβία όσον αφορά την εφαρμογή του σχεδίου δράσης της ΕΕ κατά της διακίνησης πυροβόλων όπλων.

Η συνεργασία με χώρες προτεραιότητας της **νότιας γειτονίας** θα πρέπει να ενισχυθεί περαιτέρω με στόχο την ενίσχυση των μέτρων για την πρόληψη και την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, συμπεριλαμβανομένων της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, καθώς και της προστασίας των δημόσιων χώρων και της ενίσχυσης του κράτους δικαίου. Οι χώρες της Νότιας Μεσογείου αποτελούν επίσης προτεραιότητα για την ΕΕ όσον αφορά την ανάπτυξη αστυνομικής συνεργασίας, λαμβανομένων υπόψη της γεωγραφικής εγγύτητάς τους και των κοινών απειλών για την ασφάλεια. Η Επιτροπή έχει εντολή διαπραγμάτευσης διεθνών συμφωνιών με την Αλγερία, την Αίγυπτο, το Ισραήλ, την Ιορδανία, την Τυνησία, το Μαρόκο και τον Λίβανο με στόχο την ανταλλαγή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με την Ευρωπόλ στο πλαίσιο της καταπολέμησης της τρομοκρατίας και του σοβαρού οργανωμένου εγκλήματος. Επιπλέον, η Επιτροπή επιδιώκει επί του παρόντος να λάβει την έγκριση του Συμβουλίου για την έναρξη διαπραγματεύσεων με δέκα⁷⁷ τρίτες χώρες σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ της Eurojust και των εν λόγω τρίτων χωρών με στόχο την αποτελεσματική καταπολέμηση της τρομοκρατίας. Πέραν αυτού, η Επιτροπή θα ενισχύσει τη συνεργασία με χώρες καίριας σημασίας της υποσαχάριας Αφρικής και της Ασίας σε βασικούς τομείς της στρατηγικής.

Πιο συγκεκριμένα, η ΕΕ θα πρέπει να εντείνει τη συνεργασία της με τους σχετικούς οργανισμούς του ΟΗΕ, όπως το Γραφείο των Ηνωμένων Εθνών για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (UNOCT), καθώς και με άλλους οργανισμούς, όπως ο ΟΑΣΕ ή το Συμβούλιο της Ευρώπης για ζητήματα σχετικά με την τρομοκρατία.

Η Επιτροπή και η ΕΥΕΔ θα ενισχύσουν επίσης τη συνεργασία τους με **διεθνείς οργανισμούς** όπως το NATO, η Ιντερπόλ, η ομάδα χρηματοοικονομικής δράσης (FATF), καθώς και το Παγκόσμιο Φόρουμ κατά της Τρομοκρατίας, αλλά και με βασικούς στρατηγικούς εταίρους όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες, ο Καναδάς και η Νέα Ζηλανδία, καθώς και ο Παγκόσμιος Συνασπισμός για την καταπολέμηση του Da'esh, με στόχο την ανταλλαγή εμπειριών, την προαγωγή της στενότερης συνεργασίας, μεταξύ άλλων μέσω της ανταλλαγής απόψεων σχετικά με τον ρόλο του διαδικτύου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, και τη βελτίωση των ερευνητικών ικανοτήτων που σχετίζονται με την πρόληψη. Σε παγκόσμιο επίπεδο, η ΕΕ θα συνεχίσει να ενδυναμώνει την κοινωνία των πολιτών, τους φορείς βάσης και τους κοινοτικούς φορείς όσον αφορά την ανάπτυξη μέτρων για την προστασία των ευάλωτων ατόμων και τη στήριξη ανθεκτικών κοινωνιών.

Η προσέγγιση της ΕΕ όσον αφορά την εξωτερική ασφάλεια στο πλαίσιο της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας (ΚΕΠΠΑ) και της κοινής πολιτικής

⁷⁶ [Ανακοίνωση «Μια αξιόπιστη προοπτική διεύρυνσης για τα Δυτικά Βαλκάνια και ενισχυμένη δέσμευση της ΕΕ απέναντί τους», COM \(2018\) 65, σ 10· <https://www.consilium.europa.eu/el/press/releases/2020/10/23/joint-press-statement-eu-western-balkans-ministerial-forum-on-justice-and-home-affairs/> και επίσης \[https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/news/docs/20181005_joint-action-plan-counter-terrorism-western-balkans.pdf\]\(https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/news/docs/20181005_joint-action-plan-counter-terrorism-western-balkans.pdf\)](https://www.consilium.europa.eu/el/press/releases/2020/10/23/joint-press-statement-eu-western-balkans-ministerial-forum-on-justice-and-home-affairs/)

⁷⁷ Αίγυπτος, Αλγερία, Αρμενία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Ιορδανία, Ισραήλ, Λίβανος, Μαρόκο, Τουρκία και Τυνησία.

ασφάλειας και άμυνας (ΚΠΑΑ) θα εξακολουθήσει να αποτελεί ουσιώδη συνιστώσα των προσπαθειών της ΕΕ για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και του βίαιου εξτρεμισμού με στόχο την ενίσχυση της σταθερότητας και την προστασία των ευρωπαϊκών συμφερόντων ασφάλειας. Ο Ύπατος Εκπρόσωπος / Αντιπρόεδρος, με τη στήριξη της ΕΥΕΔ, θα συνεχίσει να διαδραματίζει καίριο ρόλο στην ενίσχυση της στρατηγικής και επιχειρησιακής συνεργασίας με τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς, αξιοποιώντας πλήρως τα εξωτερικά της εργαλεία, όπως οι διάλογοι υψηλού επιπέδου σχετικά με την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, το δίκτυο εμπειρογνομώνων σε θέματα καταπολέμησης της τρομοκρατίας / ασφάλειας στις αντιπροσωπείες της ΕΕ και, κατά περίπτωση, οι αποστολές και οι επιχειρήσεις ΚΠΑΑ.

ΚΥΡΙΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ:

Η Επιτροπή και ο Ύπατος Εκπρόσωπος / Αντιπρόεδρος, ανάλογα με την περίπτωση:

- Θα εντείνουν τη συνεργασία με εταίρους των Δυτικών Βαλκανίων στον τομέα των πυροβόλων όπλων.
- Θα διαπραγματευτούν διεθνείς συμφωνίες με χώρες της νότιας γειτονίας με σκοπό την ανταλλαγή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με την Ευρωπόλ.
- Θα ενισχύσουν τη συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς.
- Θα βελτιώσουν τη στρατηγική και επιχειρησιακή συνεργασία με άλλες περιοχές, όπως η περιοχή του Σαχέλ και το Κέρασ της Αφρικής, καθώς και με άλλες περιοχές της Αφρικής και περιοχές καίριας σημασίας στην Ασία.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο παροτρύνονται:

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η τρομοκρατική απειλή είναι πραγματική, επικίνδυνη και, δυστυχώς, διαρκής. Για τον λόγο αυτόν απαιτείται η ανάληψη ανανεωμένης και διαρκούς δέσμευσης για συνεργασία με στόχο την αντιμετώπιση της απειλής. Απαιτείται ενότητα έναντι της τρομοκρατίας, η οποία επιδιώκει τον διχασμό. Το παρόν θεματολόγιο για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας της ΕΕ καθορίζει τη μελλοντική πορεία.

Για τη συνέχιση και τον συντονισμό αυτών των εργασιών, η Επιτροπή θα ορίσει έναν **Συντονιστή Αντιτρομοκρατικής Δράσης**, καθήκον του οποίου θα είναι ο συντονισμός των διάφορων σκελών της πολιτικής και της χρηματοδότησης της ΕΕ στον τομέα της καταπολέμησης της τρομοκρατίας εντός της Επιτροπής, συμπεριλαμβανομένων της συνεργασίας και του συντονισμού με τα κράτη μέλη, σε συνεργασία με τον Συντονιστή Αντιτρομοκρατικής Δράσης της ΕΕ (Συμβούλιο), καθώς και με τους σχετικούς οργανισμούς της ΕΕ και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Τα θεμέλια της Ένωσής μας, που βασίζονται στη συμπεριληπτικότητα και τα δικαιώματα, είναι η ισχυρότερη ασπίδα μας έναντι της απειλής της τρομοκρατίας. Μια φιλόξενη κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς που σέβεται πλήρως τα δικαιώματα όλων είναι μια κοινωνία όπου οι τρομοκράτες δεν θα βρίσκουν πρόσφορο έδαφος για ριζοσπαστικοποίηση και στρατολόγηση. Πρέπει να καταβάλουμε συλλογικές προσπάθειες για τη διαφύλαξη, την ενίσχυση και την προάσπιση των δημοκρατικών και θεμελιωδών αξιών μας έναντι εκείνων που επιδιώκουν την

υπονόμευσή τους. Προς τον σκοπό αυτόν, πρέπει να επενδύσουμε στην κοινωνική συνοχή, στην εκπαίδευση και σε κοινωνίες χωρίς αποκλεισμούς όπου όλοι θα αισθάνονται ότι η ταυτότητά τους γίνεται σεβαστή και ότι ανήκουν πλήρως στην κοινότητα ως σύνολο.

Το παρόν θεματολόγιο για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας της ΕΕ βασίζεται στις υφιστάμενες πολιτικές και μέσα και θα ενισχύσει το πλαίσιο της ΕΕ με στόχο την περαιτέρω βελτίωση όσον αφορά την πρόβλεψη απειλών και κινδύνων, την αποτροπή της ριζοσπαστικοποίησης και του βίαιου εξτρεμισμού, την προστασία των ατόμων και των υποδομών, μεταξύ άλλων μέσω της διασφάλισης της ασφάλειας των εξωτερικών συνόρων και της λήψης αποτελεσματικών μέτρων έπειτα από επιθέσεις.

Παρότι με το παρόν θεματολόγιο ανακοινώνεται σειρά νέων μέτρων, η εφαρμογή και η επιβολή του νόμου παραμένουν καίριας σημασίας και πρέπει να καταβληθούν κοινές προσπάθειες για τη διασφάλισή τους, από την ταχεία θέσπιση και εφαρμογή του νομικού πλαισίου μέχρι την επίσπευση του αντικτύπου των μέτρων στην πράξη. Η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τα κράτη μέλη και θα τηρεί ενήμερα το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και τα ενδιαφερόμενα μέρη, εξασφαλίζοντας παράλληλα τη συμμετοχή τους σε όλες τις σχετικές δράσεις για την υλοποίηση του θεματολογίου για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας της ΕΕ.